

Zahájení lázeňské sezony 12. až 14. května 2017

Adam Kalous

starosta
města
Jeseník

Město Jeseník slaví 750 let

Vážení lázeňští hosté, milí spoluobčané Olomouckého kraje, rád bych vás pozdravil ze stránek Lázeňských pramenů, a to na počátku roku, který je pro město Jeseník zvlášť významný. A to proto, že letos uplyne 750 let od první písemné zmínky o našem městě, které je bohaté svou historií.

Město Jeseník je historicky spjata s původními německými obyvateli, kteří zde našli svůj domov a obhospodařovali tento kraj po celá dlouhá staletí. Vyhásinaly zde však zbytečně i lidské životy, a to v průběhu vykonstruovaných čarodějnických procesů, kterým padla za oběť více než stovka lidí. Jeseník tak patří k nejvýznamnějším příkladům honu na čarodějnice na území České republiky. Během doby se zároveň změnila i tvář zdejší krajiny. Dobývání zlata a jiných drahých kovů vystřídal rozvoj tkalcovství a později vznik významných textilních továren. Tyto impulzy, tak jako založení Priessnitzových lázní v roce 1822, byly zásadní pro rozkvet a vzhlas města, jehož název se v průběhu historie několikrát změnil. Původní německý název Freiwaldau nahradil v roce 1921 Frývaldov a po druhé světové válce, v roce 1947, Jeseník.

Město, v průběhu následujících čtyřiceti let, začalo ztrácet na svém významu. Po odsunu sudetoněmeckého obyvatelstva Jeseník upadal. Ztratilo se mnoho historické hodnotné zástavby a místo ní vyrostly panelové domy. Hospodářský úpadek dokresluje ztráta statusu okresního města v roce 1960. Ten částečně nahradil vznik národního podniku Rudné doly Jeseník, který se orientoval na těžbu a zpracování surovin – rud, grafitu a vápenců. Tento podnik ve své době zaměstnával velkou část obyvatel na Jesenícku. Mnozí z vás vědí, a pro některé to bude naopak překvapením, že Rudné doly byly známé také výrobou rodinných domů Okál a systémem nosných ocelových konstrukcí KORD. Po roce 1990 tento významný podnik zanikl, tak jako třeba Moravolen. Některé jejich provozny prošly privatizací, jiné skončily úplně.

Současný Jeseník se po revoluci vypořádával se svými problémy, stal se kulturně-společenským centrem regionu. Svědčí o tom i obnovení okresu v roce 1996, a to dekretem prezidenta České republiky Václava Havla. Jeseník, město uprostřed hor, které nabízí čistý vzduch a čistou vodu, je specifický svým prostředím. Podařilo se navázat na tradici Vincenze Priessnitze a za poslední roky utuženě stoupá počet turistů, kteří se do Jeseníku rádi vrací.

Letos slaví Jeseník 750 let a během tohoto roku se uskuteční celá řada kulturně-společenských akcí, z nichž ta nejvýznamnější proběhne v polovině září. Všem návštěvníkům Jeseníku přeji krásné jarní dny, hodné pohody strávené v našem městě a lázních a věřím, že se budete do Jeseníku rádi vracet.

750 LET
MĚSTA
JESENÍK

PÁR SLOV S...

Herečka, novinářka, publicistka a moderátorka, především však politická satirička a glosátorka, tím vším byla a je Zuzana Bubílková. Spojení s politikou a Miloslavem Šimkem jí už nikdo neodpáře. Co kdybychom se však v našem rozhovoru s touto noblesní dámou, která byla naším hostem o vánočních svátcích, tohoto tématu vůbec nedotkli? Čemu se ještě věnuje a co ji baví?

Paní Bubílková, česká veřejnost Vás považuje především za špičku české politické satiry. Vy se však věnujete dalším projektům. Které Vás nejvíce baví?

Mám ráda rozmanitost. Kdybych měla dělat jen jednu věc, určitě bych hledala něco jiného, abych onu pestrost našla. Baví mě dělat novinářku, kterou jsem vystudovala, moderovat v rádiu, stejně tak postavit se před publikum a bavit lidi. Ale už cestou domů se těším, jak si sednu a než usnu, vymyslím nějaký pěkný náhrdelník. Teď například dělám kolekci pro výtvarnici paní Cikovou, která přenáší své obrazy na šaty, a já je doplňuji atypickými šitými šperky.

Těmito různorodými aktivitami především odpočíváte od politiky?

S politikou to nemá nic společného. Ke kreativě jsem měla sklón už v dětství. Například svůj první svetr jsem si upletla v šesti letech.

Mezi Vaše aktivity patří i kurzy pro začínající novináře. Jací jsou dnešní studenti žurnalistiky? Jsou odlišní od předchozích generací?

Jsou přesně tací, jací jsme byli my. Také jsme všichni chtěli dělat kulturu a sport a skončili u toho, co potřebovali v redakcích. Výhodu mají v tom, že nejsou politicky svázáni jednou stranou, tak jak jsme byli my. Na druhé straně je zase formuje trh. Ale pořád je to lepší než „velký bratr“ ústředního výboru strany. Ale je fakt, že někteří chtějí víc, než na co mají. Na druhou stranu i na Hradě a na ministerstvech budou potřebovat mluvit.

Pokračování na straně 2...

LÁZNĚ VE VÝROČÍCH BĚHEM ROKU

21. ledna 1831

vydal Krajský úřad v Opavě Vincenzi Priessnitzovi, hospodáři na Gräfenberku č. p. 175, povolení k provozu lázeňského zařízení k účelům očisty těla. Dozorem nad provozem lázni byli pověřeni chirurgové Günther a Dittrich z Frývaldova.

26. ledna 1847

se ve frývaldovském kostele konala svatba sedmnáctileté Priessnitzovy dcery Sofie a Josefa Ujházyho z Budimíru u Košic. Následujícího dne, po odjezdu novomanželů, upadl otec nevěsty do dlouhotrvajícího bezvědomí.

5. února 1828

se konala svatba Vincenze Priessnitze se Sofií Priessnitzovou, dcerou dědičného šoltyse z České Vsi. Otec nevěsty se sňatkem souhlasil teprve poté, co budoucí zeť vyléčil jeho manželku z těžké dny.

V květnu 1847

v zasedací síni frývaldovské radnice zavěsil opavský krajský hejtmán Rudolf Rzehola na šiji Vincenze Priessnitze Velkou c. k. zlatou medaili za zásluhy, kterou mu udělil rakouský císař Ferdinand I.

25. května 1997

na sobě v hale Sanatoria Priessnitz odpálil výbušninu psychicky nemocný pacient. Následný požár způsobil mnohamilionovou škodu a nenávratně zničil část původního zařízení haly včetně obrazu Vincenze Priessnitze.

9. června 1839

proběhlo slavnostní otevření Velkého léčebného domu, dnes nazývaného Hrad. „V neděli 9. června se konalo ve velkém domě v Gräfenberku otevření nového kolosálního sálu, jaký nemá ani Praha ani Brno, kde se může stravovat až šest set lidí.“ psal jeden ze svědků v dopise známým.

22. června 1847

se zakladateli našich lázní narodil vytužený syn. Dostal jméno Vincenz Pavel.

25. července 1909

tedy před 108 lety, proběhlo v tehdejší Raymannově parku, dnešních Smetanových sadech, slavnostní odhalení velkolepého Priessnitzova sousoší v nadživotní velikosti z dílny mistra sochaře Josefa Obetha.

16. srpna 1874

byl slavnostně odhalen Český pomník se sochou Hygie. Vznikl na místě, kde dnes stojí Nová budova, před jejímž postavením byl přesunut na místo, kde se nachází dnes.

4. října 1799

se v neznámé horské osadě Gräfenberk narodil jako nejmladší dítě v rodině Priessnitzů syn Vincenz.

28. listopadu 1851

umírá ve Velkém léčebném domě ve světoznámém vodoléčebném ústavu na Gräfenberku jeho zakladatel Vincenz Priessnitz. Jeho jméno se stalo součástí jazyka jako označení pro studený zábal, v polštíně zase pro sprchu. Později po něm bylo pojmenováno sanatorium a hudební skupina.

19. prosince 2014

schválil ministr kultury Daniel Herman, na základě doporučení Národní rady pro tradiční lidovou kulturu, zápis Tradičních léčebných procedur a odkazu Vincenze Priessnitze na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky.

EDITORIAL

Vážení přátelé,

vstoupili jsme do další turistické sezony, ve které si připomeneme zajímavá jubilea. Tím prvním je bezesporu 750 let od založení Jeseníku. Centrum města je už nyní poseto slavnostními prvky připomínajícími jeho dlouhověkost. Jiné se teprve připravují, zrovna tak jako celoroční speciální program. Inu, sedm a půl století je opravdu dlouhá doba. Vždyť Jeseník, tedy tehdy ještě osada Vriwald v lesích na hranicích s Piastovským Vratislavskem, byl založen za vlády železného a zlatého krále Přemysla Otakara II. Za dobu jeho existence se až do dnešních dnů vystřídalo v čele českých zemí dalších čtyřicet třetí hlav států a na stolci papežském dokonce osmdesát čtyři nejvyšších představitelů římskokatolické církve.

Za tu dobu toto místo jistě zažilo mnohé, nejen zlatokopecnou horečku, hony na čarodějnice, morové rány, odsun obyvatel, ale třeba i války a vpády cizích vojsk. Na druhou stranu období rozmachu, bohatství a snad i pomyslné slávy. Narodilo se zde a působilo nesčetně osobností hodných obdivu, jako i těch, na které by se mělo raději zapomenout.

Letos třeba uběhne 180 let od okamžiku, kdy Vincenz Priessnitz po dlouhých patnácti letech léčení místních i přespolních a mnohých perzekucích dostal konečně oficiální vládní souhlas k provozování vodoléčebných lázní. Lázeňská sezona 2017 se kvůli přerušení tradice v důsledku válečných či jiných pohrom letos pyšní sice jen 170. ročníkem, i tak je to číslo uctyhodné.

V dubnu se v Jeseníku uskuteční i dvacátý jubilejní ročník mezinárodní klavírní soutěže, na jejíž zrození v roce 1978 v tomto vydání Pramenů vzpomíná spoluzakladatelka Věra Lejsková. V jiném příspěvku připomínáme naopak jedno smutnější výročí a stejně tak v příštím čísle připomeneme 20 let od velkých povodní, které zasáhly také Jesenícko.

Našla by se i další výročí událostí veselejších i smutnějších. Není na škodu si připomínat obě. Historie však není tvořena jen jimi, ale právě životními osudy všech, kteří se do tohoto světa narodili. Až seznámení se s dějinami každodennosti, které historici v posledních letech tak pilně zpracovávají, nám nabízí o kousek opravdovější pohled na naši minulost. Nezapomínejme tedy vytvářet vlastní, na pozitivní okamžiky bohaté příběhy. Ať si nejen to být ve zlomku dějin užijeme, ale i zanecháme kladný dojem a příklad pro ty, co přijdou po nás.

Báječné jarní dny vám přeje Věra Janků

DOPISY NAŠICH KLIENTŮ

Do vašich nádherných lázní jsem se svými dětmi přijela již po několikáté. Každým rokem jezdíme v únoru a asi bychom neměnili. I v tuto roční dobu má toto místo uprostřed lesa své kouzlo a hlavně utíkáme ze smogem znečištěného města.

Užíváme si každou chvíli, kterou můžeme trávit venku v přírodě. Pokud nám to procedury dovolí, snažíme se zúčastnit každé venkovní akce, kterou pořádáte. Děti se vždy těší za zvířátky do Duhu, na stavění lesních domečků a v neposlední řadě na školičku bruslení. Je to náročné se v zimě neustále vysvlékat a oblékat a přecházet na procedury, ale dětem tento pobyt dává strašně moc, tak si to snažíme nepřipouštět a užíváme si spolu každou chvíli.

V létě jezdíme na dovolenou k moři, které dětem velice prospívá. Za jeho malou náhradu považují solnou jeskyni, kterou děti mají velmi rády. Musím říci, že i já jsem si tuto proceduru velice oblíbila, protože ji absolvují děti samy a já mám pro sebe 45 minut volného času.

Tímto bych chtěla poděkovat personálu celých lázní, že se o nás po celou dobu pobytu krásně stará. Nebudu jmenovat. Je vás strašná spousta. Jste báječní a za rok se k vám zase těšíme.

S pozdravem maminka z Jubilejní vily

PRVNÍ ŽENA S LÉKAŘSKÝM DIPLOMEM HLEDALA POMOC U PRIESSNITZE

Psal se rok 1849, když byl poprvé v historii udělen lékařský diplom ženě. Jaké to pozdvižení! Svět medicíny nálezel přece výsostně mužům. Vrcholným postavením ženy ve vědě byl nanejvýš post učitelky. Mladá Angličanka žijící v Americe tehdy tuto společenskou normu nadobro změnila.

PIONÝRKA SVÉ PROFESE

Elisabeth Blackwellová se zapsala do dějin jako první diplomovaná lékařka spíše v důsledku sledu šťastných okolností a ještě dlouho poté to příslušnice něžného pohlaví na poli lékařské vědy neměly vůbec jednoduché. Oficiálně bylo ženám v Evropě povoleno studium medicíny až v roce 1864, a to v Curychu, 1868 pak v Paříži, 1872 v Lipsku, v Praze dokonce až v roce 1905. I první česká lékařka Anna Bayerová získala doktorát v Bernu (1881).

ZPOČÁTKU UČITELKOU UNUDĚNÝCH DĚTÍ

Elisabeth se narodila 3. 2. 1821 v anglickém Bristolu v rodině cukrovárenského podnikatele Samuela Blackwella. Již v útlém mládí byla vychovávána k víře v rovnost příležitostí, ať už mezi pohlavími, nebo i rasami. V roce 1832 emigrovala rodina do Spojených států, kde otec založil v New Yorku další rafinerii cukru. Po požáru podniku v roce 1836 začala mít rodina finanční potíže a přestěhovala se do Ohia, kde krátce nato otec zemřel. Elisabeth, která se v mládí věnovala studiu hudby, němčiny, humanitních věd i metafyziky, se jako nová životelka rodiny stala v Kentucky učitelkou. Povolání vzdělávací unuděné děti zbohatlíkovi ji však nenaplnilo. Angažovala se v ženském hnutí, bojovala proti otroctví. Po setkání s kamarádkou, která prodělávala smrtelnou chorobu a byla prodobována častým prohlídkám lékařů – mužů, což pro ni bylo o to nepřijemnější, se Elisabeth rozhodla pro studium medicíny.

PODIVNÉ STVOŘENÍ MEZI MEDIKY

Již při učitelce dráze se věnovala studiu odborných lékařských knih i pomocným pracem v domě lékaře, kde zároveň bydlela. To jí však nijak neulehčilo cestu za vzděláním. Rozeslala dvanáct žádostí o zápis do studia na lékařské školy v Americe, dostala pouze jednu kladnou odpověď – z maličké školy ve městě Geneve ve státě New York. Šlo o souhrn okolností, když se na škole o sedmi učitelích a 150 žácích rozneslo, že se rozhoduje o přijetí ženy, odhlasovali studenti, že jsou pro. Zpočátku to nebrali vážně, velice je proto překvapilo, když se po pár týdnech slečna Blackwellová opravdu objevila ve školní chodbě. V pamětech Elisabeth dokonce píše o tom, že se obyvatelé v ulicích městečka zastavovali a civěli na ni jako na podivné stvoření a v hodinách se na ni chodili dívat cizí lidé. Ani studium nebylo lehké, nebyla připuštěna k operacím a o prázdninách mohla vykonávat praxi pouze na ženském venerologickém oddělení. Díky své pili a vytrvalosti složila

již za necelé dva roky závěrečné zkoušky a 23. ledna 1849 obdržela lékařský diplom.

ZPĚT V EVROPE

Koncem roku 1849 odjela za bratrancem do Anglie, kde jí bylo dovoleno pracovat v nemocnicích v Birminghamu a Londýně, dále působila také v Hunterově patologicko-anatomickém muzeu. Ve většině nemocnic však praxi vykonávat nemohla, odebrala se tedy do Paříže, kde získala specializaci jako porodní asistentka. Zde se také během stáže v nemocnici pro chudé ženy La Maternité při ošetřování zraněného oka novorozence sama nakazila. I přes okamžitě ošetření oka a léčbu se zánět rozšířil natolik, že zůstala tři týdny upoutána na lůžku a půl roku nebyla schopna ani studia.

PÁR SLOV S...

... dokončení ze strany 1

do Hobby Blesk magazínu, kde zveřejňuji návody.

Jak ještě relaxujete? Prý milujete plavání...

Sportem. Plavu v létě, ale s hůlkami chodím celoročně. Denně absolvuji tak 10 kilometrů. V každém počasí. Tvrdím, že není špatné počasí jen špatně oblečený člověk. Chci se i ve svém věku ještě vejít do čísla 38 a nechci, aby mi v úzkých modelech třelo břicho. No a v létě nosím bikiny.

O vánočních svátcích jste navštívila naše lázně. Byla jste u nás poprvé? Stihla jste relaxovat?

Ano, byla jsem u vás poprvé, na otočku. A protože jsem dokončovala tři čepice pro zákaznice, tak jsem se jen prošla. I tak to bylo krásné.

Působíte jednoznačně dojmem, že Vaši přirozeností je rozmanitost a kreativita, lidově řečeno, že chvíli „neposedíte“ ani v pracovním, ani

ZA LÉČBOU NA GRÄFENBERK

V té době proslul svými lázněmi a úspěchy v léčbě mj. i očních chorob Priessnitzův Gräfenberk. Není tedy divu, že se žena znalá pokroků medicíny vydala také sem. Do lázní byla přijata 23. června 1850 a měla štěstí, že jí Priessnitz našel ještě poslední volný pokoj v domě č. p. 175 (Priessnitzův rodný dům). Z paměti Elisabeth Blackwellové se dozvíme mnoho o životě na Gräfenberku. Jako dobrá pozorovatelka si zapisovala běžné denní rituály i celkovou atmosféru doby a místa. Z poznámek lze cítit prvotní obavu z nuzných pokojíků. Když však lékařka zjistila, že v podkroví má za sousedy italského hraběte a hraběnkou a mnoho dalších pacientů z vzdělaných či výše postavených vrstev léčících se tu spolu se sedláky či prostým lidem, uvědomila si výjimečnost tohoto místa. Těžko soudit, zda Priessnitz neodhadl vážnost či přímo nevyčíslnost stavu pacientky, nebo se dostavila tzv. krize, každopádně Elisabeth Blackwellová odjela z Gräfenberku nevléčená.

NEÚNAVNÁ BOJOVNICE

Tehdejší vážený pařížský oční doktor Dessmares jí doporučil zanícené oko chirurgicky odstranit a nahradit jej skleněnou protézou. Po uzdravení se Blackwellová přestěhovala do Anglie, kde pracovala v londýnské nemocnici sv. Bartoloměje u J. Pageta. V roce 1851 se však rozhodla vrátit do Spojených států, kde spolu se sestrou Emilií a její kamarádkou Marií Zakrszewskou založily v New Yorku nemocnici pro ženy. Na sklonku 50. let pak znovu působila v Londýně a Paříži, kde se stýkala s předními zástupkyněmi pokrokové medicíny a ženského hnutí. Zemřela v Anglii roku 1910 v poezhaném věku 89 let.

Jakkoli se mohla zdát Elisabeth Blackwellová na svou dobu výstřední, její přínos tkví především v motivaci žen k účasti na vzdělání a vědě. Z jejího pera pochází také spisy o hygienických otázkách, zdravotnické výchově či vzdělávání dětí. Pro náš region je nenahraditelným zdrojem informací k lázeňskému životu na Gräfenberku v posledních letech Priessnitzova života. Úcta k lékařce je vyjádřena také nedávným věnováním kašny v léčebném domě Priessnitz právě její památce. Až půjdete chodbou ze Salonku osobností směrem k bazénu, zastavte se u tohoto díla od sochaře Josefa Oetha (1874–1961) a připomeňte si výjimečnou osobnost Elisabeth Blackwellové.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

UVĚDOMTE SI NEPOSTRADATELNOST OBYČEJNÉ VODY

Už od roku 1993 si celý svět připomíná důležitost vody pro život 22. března. Na tomto místě není ani potřeba dodávat, proč si v Priessnitzových léčebných lázních Světový den vody připomínáme také. Ať už s námi, nebo bez nás, uvědomte si její výjimečnost, nutnost její ochrany a správného využití také vy!

Myšlenku zavedení Světového dne vody ratifikovali účastníci Konference OSN o životním prostředí a rozvoji v červnu 1992 v brazilském Rio de Janeiru. Důvodem ustanovení byl alarmující nedostatek pitné vody v některých částech světa, čistota a ochrana vod a jejich šetrné využívání. Od roku 1993 si tak celý svět vždy 22. března připomíná nenahraditelnost vody pro život.

Každý rok má dokonce své vlastní téma. Leitmotivem roku 2017 je „WASTE WATER“ – „ODPADNÍ VODA“.

PÁR ČÍSEL ZE SVĚTA VODY Zdroj: www.vodarenstvi.cz

Pouze 0,5 % světových zdrojů vody je využitelných pro zajištění dodávek sladké vody pro ekosystém na Zemi a lidskou populaci.

Více než 5 000 dětí na Zemi zemře každý den kvůli špinavé nebo znečištěné vodě a nedostatečné hygieně.

1/2 nemocničních lůžek na světě je obsazena pacienty trpícími chorobami souvisejícími s vodou (její špatnou kvalitou, kontaminací, nedostatkem...)

Nemoci spojené s vodou (její špatnou kvalitou, kontaminací, nedostatkem...) zabijí na Zemi každých 15 sekund 1 dítě.

1 \$ investovaný do vody (zavedení čištění odpadních vod a její úpravy) vygeneruje v ekonomice dalších 8 \$.

1,8 miliardy lidí stále trpí nedostatečným přístupem k dodávkám vody.

2,5 miliardy lidí žije v oblastech, které potřebují zajistit lepší systém kanalizace a čištění použité vody. Od roku 1940 vzrostla spotřeba vody na planetě čtyřnásobně, počet obyvatel se však jen zdvojnásobil.

JESENICKÉ MUZEUM POŘÁDÁ V PRIESSNITZOVĚ DOMĚ PŘEDNÁŠKY NEJEN O HISTORII REGIONU

Vlastivědné muzeum Jesenicka p.o. pravidelně pořádá tematické přednášky, v rámci kterých odborní pracovníci muzea prezentují poznatky o jesenickém regionu. Místem konání přednášek je nově od roku 2017 kavárna Vinckovo kafe v Priessnitzově rodném domku.

Věříme, že dostupnost a příjemná atmosféra tohoto místa přiláká nejen místní zájemce o regionální tematiku, ale také lázeňské hosty, kterým přednášky mohou přinést zajímavé informace z jesenického kraje. Přednášky se věnují tématům z historie, archeologie, botaniky, zoologie a geologie, důraz je kladen na specifika regionu a aktuální problematiku, například ekologii.

Vlastivědné muzeum Jesenicka rovněž v Priessnitzově rodném domě dlouhodobě provozuje expozici Vincenz Priessnitz. Záměrem muzea a Olomouckého kraje je vybudovat multimediální expozici ve 2. a 3. patře domu a rozšiřovat kulturní nabídku pro návštěvníky formou zajímavých akcí.

27. 4. 2017

Temné období jesenických dějin: 1938-1945

Období od záboru Sudet Německou říší po konec druhé světové války je stále živou a ne plně prozkoumanou částí dějin Jesenicka. Přednáška se zaměřuje na otázky vývoje města a jeho nejbližšího okolí z pohledu periferní oblasti Německé nacistické říše.

Začátek přednášky v 19.30 hod. Cena 20 Kč.

Přednášku povede dokumentátor **Bc. Kamil Tomášek**. Doporučené autobusové spojení z Jeseníku – aut. nádraží je v 19.10 hod.

18. 5. 2017

Počátky turistiky na Jesenicku

Jesenicko je známo svojí malebnou krajinou, kde se louky, skály, potoky a lesy střídají na strmých svazích. Díky tomu je tato oblast jako stvořená pro turistiku. Území Jeseníků bylo svými přírodními krásami ideálním místem pro začínající organizovanou turistiku již od 80. let 19. století, kdy v této oblasti začaly vznikat také první turistické spolky, které pro budoucí generace v této oblasti zanechaly řadu značených stezek, horských chat i rozhleden. Přednáška si klade za cíl seznámit posluchače s počátky turistiky na Jesenicku a představit činnost turistických spolků, které působily v regionu, a to včetně jejich stavebních a propagačních aktivit.

Začátek přednášky v 19.30 hod. Cena 20 Kč.

Přednášku povede historička Vlastivědného muzea Jesenicka **Mgr. Božena Kaňáková**. Doporučené autobusové spojení z Jeseníku – aut. nádraží je v 19.10 hod.

15. 6. 2017
Od hradu k hradu I.

Jesenicko, tajemná a kouzelná krajina, která v sobě ukrývá množství zřícenin, kdysi mocných sídel vznešených pánů, kteří ovládali kraj. Bez hradů, které strážily oblast Jesenicka, si zdejší krajinu snad ani nemůžeme představit. Povíme si, jak se hrady stavěly, budeme se zabývat jejich rozdělením a historií. Přípravena bude podrobná fotodokumentace hmotných předmětů nalezených na těchto sídlech při archeologických výzkumech.

Začátek přednášky v 19.30 hod. Cena 20 Kč.

Přednášku povede archeolog Vlastivědného muzea Jesenicka **Bc. Milan Rychlý**. Doporučené autobusové spojení z Jeseníku – aut. nádraží je v 19.10 hod.

Termíny přednášek můžete sledovat také v měsíčním programu Vlastivědného muzea Jesenicka:

www.muzeum.jesenik.net

Mgr. Helena Šíková

Vlastivědné muzeum Jesenicka p.o.

TIP NA VÝLET

NA BAROKNÍ
NOTĚ AŽ DO
JAVORNÍKU

Hlavním tématem, které má přimět poznávat Českou republiku našince i cizince, se pro letošní rok stalo baroko. Agentura CzechTourism, která má český turistický ruch na starost, sází přirozeně na nejviditelnější barokní klenoty. Věděli jste však, že barokní kultuře udávalo tempo i slezské městečko Javorník?

Šest set let patřil dnes ani ne třitřicetiletý Javorník pod správu vřatislavských biskupů. Právě díky obrovskému nadšení jednoho z nich se stalo město vyhledávaným kulturním centrem.

POTÍŽISTA MILUJÍCÍ
HUDBU

Biskup Filip Gotthard Schaffgotsch (1715-1795) se v Javorníku objevil na pozadí celkem dramatických událostí. Na začátku 40. let 18. století se mladý Filip, tehdy představený kolegiální kapituly sv. Kříže ve Vřatislavi, těšil přízni pruského krále Friedricha II. Dokonce král mladíkovi i přes odpor římské kurie zajistil biskupský stolec. Jak však panovník mohl reagovat, když zjistil, že v sedmileté válce vřatislavský biskup nepodporuje Prusko, ale Rakousko? Nechal jej tedy tři roky držet v opolském klášteře a mimo jiné mu zakázal kontakt s vídeňským dvorem.

KONEČNĚ V JAVORNÍKU

Biskupovi se ovšem podařilo v dubnu 1766 uprchnout do Jeseníku. Ihned poté začíná jeho javornická éra! Javorník se stal hospodářským a správním centrem celé diecéze, Jánský vrch na ostrohu nad městem biskupským sídlem. Hudbymilovný Filip G. Schaffgotsch své nové působení okamžitě začal měnit k obrazu svému. Přestavba v barokní zámek zahrnovala i realizaci hudebního sálu s vynikající akustikou, založil kapelu, ke které patřili i sólisté a sbor, takže tu zaznívaly nejen koncertní skladby, ale i opera. Čím dál větší koncentrace vynikajících muzikantů začala lákat publikum dokonce z ciziny.

HVĚZDA VĚTŠÍ NEŽ
MOZART

Největší pozornosti se město těšilo za působení houslového virtuosa a skladatele Karla Ditterse, který do Javorníka přišel v roce 1769 ze služeb biskupa Patačiče ve Velkém Varadině v Uhrách. Není divu, byl skutečnou hvězdou tehdejšího hudebního nebe! Znal se s Janem Křtitelem Vaňhalem, Haydnem i Mozartem. Jeho opus Lékař a lékárník byl ve své době oblíbenější než Mozartova Figarova svatba. Jeho přičiněním v Javorníku působili i jiní skvělí muzikanti, například bratři Antonín a Václav Batkové, Václav a František Červenkové a další. V orchestru a sboru hráli a zpívali i šlechtici z okolí, měšťané i zámecké služebnictvo. Zpívala tu i Dittersova sestra Jana a sopranistka Nikolína Trinková, s níž se hudebník později oženil.

KONEC VĚHLASU

Jak se říká, vše jednou končí. Tak skončila i sláva barokního Javorníka. Biskupova vášeň ve světskou kulturu jej ročně stála třetinu jeho příjmů. Císař Josef II. tak na jeho statky uvalil nucenou správu. Po panovníkově smrti roku 1790 se Schaffgotsch sice ke správě biskupství vrátil, ale to už zlatá éra zámku a Javorníku končila.

JAVORNICKÉ BAROKO
DNES

Činorodá a úspěšná hudební éra v Javorníku každoročně ožívá na podzim Mezinárodním hudebním festivalem Karla Ditterse z Dittersdorfu. Baroko připomínají i měšťanské domy, kostel Nejsvětější Trojice, Dittersův dům se zahradou a samozřejmě zámek. Nejen při návštěvě hudebního sálu se ocitnete na konci 18. století. Prohlédnout si také můžete hospodářské zázemí zámku, které se na památkových objektech většinou nedochovalo. Zajímavou je rovněž kolekce dýmek a kuřáckých potřeb, jedna z největších u nás.

NA VELETRHU V BRNĚ JSME OPĚT BODOVALI

Snad nejsme příliš domýšliví, když mezi tradiční události v lázních zařadíme také ocenění v soutěži Velká cena cestovního ruchu. V jubilejním desátém ročníku prestižní ankety jsme byli opět úspěšní s jedním z našich lázeňských a wellness balíčků.

Vyhlašování ankety proběhlo opět na sklonku zahajovacího dne mezinárodního veletrhu cestovního ruchu GO&REGI-ONTOUR v Brně, který se konal v půli ledna. Odborná komise hodnotila elektronické projekty v oblasti cestovního ruchu, propagační kampaně, turistické produkty a lázeňské a wellness balíčky. Oceněn byl také nejlepší startupový projekt v cestovním ruchu. Široká veřejnost pak stejně jako v minulých letech rozhodla o vítězi v kategoriích Cestovní kancelář roku.

My jsme samozřejmě soutěžili v kategorii Nejlepší lázeňský a wellness balíček. „Tentokrát jsme vsadili na tradici a do soutěže jsme přihlásili Priessnitzovu kúru,“ upřesňuje obchodní ředitel Tomáš Rak. Jesenický produkt založený na Priessnitzově odkazu porotci ohodnotili třetím místem. „Jsem rád, že naše produkty dlouhodobě oslovují nejen širokou veřejnost, ale právě i odborníky z oblasti lázeňství a cestovního ruchu,“ okomentoval výsledek Rak.

Před Priessnitzovými lázněmi se na druhém místě umístily Lázně Luhačovice a.s. s balíčkem Víkend pro single cestovatele v hotelu Alexandria. Vítězem kategorie se stal balíček Dovolená v Krušných horách s prémiovou nabídkou penzionu Dagmar all inclusive Léčebných lázní Jáchymov a.s. Speciální cenu poroty ještě získal balíček On a ona Šumavských bylinných lázní z Kašperských Hor.

Mezinárodní den vody Středa 22. března

9:00 - 12:00 Sportovní dětské dopoledne

15:00 - 16:00 AQUA Gräfenberg Walking

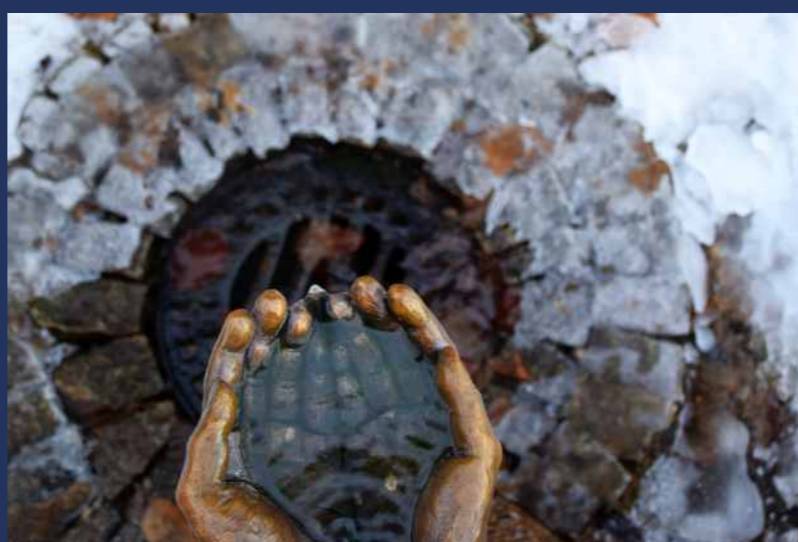
15:30 - 16:00 Křest knihy ATLAS PRAMENŮ A JINÝCH DROBNÝCH PAMÁTEK

16:30 - 17:30 Hudební vystoupení skupiny BREJLE

18:30 - 20:00 Dětský zábavný program se skupinou Iva a Luďa

18:45 - 20:00 Přednáška PRAMENY STUDNIČNÍHO VRCHU

20:30 - 24:00 Taneční večer se skupinou IVA TRIO

LÁZEŇSKÝ FEJETON

PRAVDA
O SMOGOVE
SYTUJACI

Jak blesk z čistého nebe se na kočku žimy objevila zpráva, že v našich lázních se zvýšila koncentrace a na paru dni nastala smogová sytující. Cajtungy toho byly plné, skoro jak když v Prahu napadne sníh. Kdybych parafrezoval Jarka Nohavici: „Na Gräfenberku kalamita jak v Ostravě, tři částečky poletavého prachu... a u sanatorija dvě!“

To by nebylo, aby hned něžala Federalni meteorologicka ustředna patrat'. Kdo za to může? Pfiložili Lešek s Jackem v Glucholazach do peca polistyrén? Nebo zrobili cigani v leše u Mikulovic feuer, aby jim bylo čeplo, a stopili všecko, co černa skládka dala? Co vypatral hydrometeorologicky ustav, něvim. Ale řeknu vam, na co sem přišel ja se svojim zdravym selským rozumem:

Pravě v tych dnach, kdy tu poletovala ta zvyšena koncentrace, jdu si tak po promenadě a vidím... Za hudebnim pavilonem se schovávají dvě stare baby a hulu o sto šest. Za Českým pomníkem teč stupa k něbu modry dým. Kuřacky kutek u bazenu obsypány, isto deset jich tam čadilo jak na obzoru kominy kraftwerku u Opole. Za chvíli zas čucham nykotin a ať kukam jak kukam, zdroj něvidáč. Su taci, co se umju zašič! Zkratka a dobře, ten džen tu byly zdroje znečištění za každým druhým rododendronem. Divim se, že na to metorozi nepřišli, take jednoduche to bylo!

Řešení mam tež. Jak šel na to pan Prismic? Například šnupání, v te době rozšířeny zlozvyk, nězakazoval! Notoři ovšem něšňupali na Gräfenberku fajnovy tabaček, jak byli zvykli, no místo něho –vodu! Chytry synek to byl! Vzal bych z něho příklad. Cigaretle bych zakazal němilosrdně v celým arejalu. A do kuřackých stanovišť nainstaloval... wasprfajfy! A každý kuřak by moh potahovač klidně celý džen jak parni turbina. Když vodolečba, tak se všěckým vsudy.

A bylo by po problemu, klima zachráněné!

Občan z Gräfenberku původem z Prajské

SLOVNÍČEK

smogová sytující
cajtungy
feuer
kraftwerk
zašič se
cigaretle
wasprfajfa

smogová situace
noviny
oheň, ohýnek
elektrárna
dobře se schovat
cigarety
vodní dýmka

ZRESTAUROVALI
JSME JUBILEJNÍ
POMNÍK

V druhé polovině loňského roku se dočkala obnovy další krásná památka v areálu našich lázní. Restaurátoři opravili a zrenovovali pomník s bronzovou bustou zakladatele lázní od sochaře Adolfa Frankeho.

Jubilejní pomník byl odhalen roku 1899 ke stému výročí narození Vincenze Priessnize. Měří bezmála čtyři metry a nejsou známy žádné předchozí restaurátorské zásahy, jednalo se tedy zřejmě o první obnovu po dlouhých 117 letech. Práce zahrnovaly například očistění a konzervaci povrchu bronzové busty, výrobu a osazení ozdobné palmové a vavřínové ratolesti, očistění kamene, zlacení letopočtů a další. Kovové části mělo na starost Pasířství Houska a Douđa, práce na kameni zajistil restaurátor Ladislav Werkmann.

Na obnovu přispělo ministerstvo kultury skrze program Podpora kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, děkujeme za spolupráci také Městu Jeseník.

Jubilejní pomník se nachází na takzvané „horní promenádě“, nedaleko kaple a hrobky, nad Polským pomníkem.

jg

LÁZEŇSKÉ DOMY NA GRÄFENBERKU
SANATORIUM FERDINANDA ZIFFERA

Pokud na Gräfenberku od počátku vládla pevná ruka Priessnitzovy vodoléčby, to stejné rozhodně nemůžeme říci na poli ubytovacích kapacit. Už za Vincenzova života se totiž pacienti ubytovávali mimo jiné v příbytcích jeho sousedů a rovněž v běhu následujících desetiletí se lázeňský areál rozrůstal především díky dalším investorům. Na přelomu 19. a 20. století tak bylo vybudováno i sanatorium Ferdinanda Ziffera.

KRNOVANI NA GRÄFENBERKU

Sanatorium Priessnitz navrhl Leopold Bauer, vůdčí představitel evropské architektury počátku 20. století, rodák z Krnova. Rozhodně však nebyl prvním Krnovákem, který se v lázeňském areálu nad Jeseníkem objevil. Ještě na konci 19. století zde svůj vodoléčebný ústav nechal zbudovat krnovský soukromý lékař MUDr. Ferdinand Ziffer. Parcelu získal naprosto jedinečnou: na západních svazích lázní s úchvatným pohledem na město i hřeben Jeseníků, ale zároveň chráněnou před silnými větry vanoucími od Šeráku. Jeho sousedem byl prakticky samotný Josef Schindler, Priessnitzův následovník, jehož vila Austria stála v těchže místech.

Stavbou sanatoria Ziffer pověřil dalšího Krnováka, Ernsta Latzela, majitele tamní nejstarší stavební firmy. Latzel byl znám především pracemi pro krnovské továrny. Prakticky byl dvorním stavitelem významné podnikatelské rodiny Larischů, pro něž realizoval továrnu i rodinné vily, vystavěl továrnu Eduarda Föstra, uskutečnil přestavbu továrny na varhany Rieger-Kloss, realizoval i budovy veřejné, např. kluziště nebo krnovskou synagogu.

S VÝHLEDEM NA HORY

Zifferovo sanatorium bylo vybudováno v letech 1899 a 1900 s kompletními službami nejen z pohledu ubytování a stravování, ale i léčebných procedur. Prvotní plány ve švýcarském stylu z roku 1899, tedy podobně Schindlerově vile Austria, nebyly schváleny a musely být přepracovány. Stavbu podle nich provedl místní stavitel Franz Gröger. Pětipodlažní budovu se symetrickým průčelím, jemuž rytmus udávaly tři rizality, bychom mohli zařadit k pozdnímu historismu. V hmotě novostavby bychom tehdy našli motivy pozdní gotiky, renesance i římského baroka. V roce 1902 bylo přestavěno podkroví a mezi lety 1908 až 1928 budovu modernizovala Zifferova manželka Sally. Nutno podotknout, že do roku 1910, kdy bylo vybudováno Sanatorium Priessnitz, byly Zifferův ústav s Priessnitzovým Hradem hlavními dominantami areálu.

OZDRAVOVNA PRO LETCE

Další osud budovy je spjat s následky druhé světové války, všichni potomci Ferdinanda a Sally Zifferových pravděpodobně zahynuli v koncentračních táborech, rodinné sanatorium po válce připadlo československé armádě. Ta jej už v letech 1948 až 1951 adaptovala na vojenskou ozdravovnu pro letce, pod jejímž názvem Albatros ji známe do dneška. Poslední velké úpravy proběhly v letech 1995 až 1998. Budova s trojicí vysokých štítů dodnes slouží rekonvalescenci a relaxaci vojáků. Současný tříhvězdičkový hotel Albatros, provozovaný Vojenskými lázeňskými a rekreačními zařízeními VOLAREŽA, disponuje 88 lůžky převážně ve dvoupokojových pokojích, rozlehlou terasou s úchvatným výhledem na masív Hrubého Jeseníku, zahradou s bazénem i tenisovými kurty.

vj

VZPOMÍNÁM...

Jubilejní XX. ročník Mezinárodní Schubertovy soutěže pro klavírní dua je před námi. Jako by to bylo včera, co jsme stáli v zatáčce cesty z Rejvízu do Jeseníku, dívali se na nádherné hory kolem a přemýšleli, jak využít faktu, že z tohoto kraje pochází rod Franze Schuberta, a co udělat pro to, aby se více pianistů věnovalo oboru klavírní duo. A padlo téma „soutěž.“

Byli jsme tři, ředitel LŠU v Jeseníku Alois Složil, můj muž a já, ale museli jsme získat mnoho a mnoho dalších lidí, kteří nezištně a s nadšením pomáhali s realizací, a to nejen zde v Jeseníku, ale třeba i v Praze. Když se něco zakládá, musí k tomu být především nadšení. Vždyť už Antonín Dvořák říkal, že bez nadšení nelze skládat.

Dvacátý ročník soutěže je důkazem, že se věc podařila! Z prvního česko-polského ročníku vyrostlo deset ročníků bohatě obsazených pianisty z tehdejších lidově demokratických států, z Bulharska, Maďarska, Polska, Německé demokratické republiky, SSSR a samozřejmě ČSR. Od

roku 1991 nacházejí cestu do Jeseníku pianisté z celého světa: ze všech států Evropy, z Kanady, Japonska, Číny, Koreje, Vietnamu. Těch pianistů bylo už daleko přes tisíc, co vždy v měsíci dubnu představují v Kongresovém sále Priessnitzových léčebných lázní ušlechtilé klání klavírních dvojic, hrají nádhernou hudbu Franze Schuberta, našeho Antonína Dvořáka, ale i dalších klasiků a romantiků včetně hudby soudobé, jak české a slovenské, tak i národů země, odkud soutěžící přijíždějí. Nasloucháme tu rovněž koncertům s orchestrem. Zněly zde koncerty J. S. Bacha, W. A. Mozarta, J. L. Dusíka, B. Martinů, konaly se semináře pro učitele ZUŠ, výstavy výtvarných umělců se vzájemně

hudbě i zájezdy do okolí za hudebními památkami kraje. A co nádherných přátelství zde bylo uzavřeno, z nichž mnohá přetrvávají dodnes!

Neopakovatelnou a inspirující atmosféru dotváří fascinující prostředí lázní, aspoň všichni účastníci o tom vždy s obdivem hovoří. A tak ze slov pronesených na cestě z Rejvízu do Jeseníku, anebo chcete-li ze semínka zasetého do srdcí pianistů, vyrostl mohutný, košatý strom znějící každým svým lístečkem hudbou v nejrůznějších částech naší planety. V Jeseníku jej uslyšíte 26. až 29. dubna 2017.

Věra Lejsková

XX. Mezinárodní
SCHUBERTOVA SOUTĚŽ

pro klavírní dua Jeseník 2017, Česká republika

Založena v roce 1978 Věrou a Vlastimilem Lejskovými a Aloisem Složilem v kraji z něhož vzešel rod Franze Schuberta

26. - 29. dubna 2017
Kongresový sál, PLL a.s.

pod záštitou ministra kultury ČR
Mgr. Daniela Hermana

750 MĚSTA
JESENÍK 1267
2017

www.franzschubert.cz
info@franzschubert.cz

V HALE SANATORIA BYL OBNOVEN VÝTAH

Mnozí dlouholetí klienti a zaměstnanci s nostalgii v hlase stále vzpomínají na provoz osobního výtahu, který stával vedle volně stojícího schodiště v hale Sanatoria Priessnitz. Především pak na jeho obsluhu, elegantního a úslužného pana Hromádku. Na konci února se výtah, sice bez vřelé obsluhy, do hlavního komunikačního prostoru lázeňského domu vrátil.

Osobní výtah byl nedílnou součástí už samotného projektu architekta Leopolda Bauera. Připadá vám to zvláštní u budovy, která připomíná venkovské barokní zámky 17. století? Nenechte se mýlit! Krnovský rodák byl racionalista a rebel své doby. Na počátku své kariéry patřil k protagonistům moderní architektury ve střední Evropě, ve svých

„Moderní technika musí dům učinit útulným a chránit jej proti nepřízni povětrnosti.“

mýšlenkách však stále filozfoval nad starými architektonickými styly antík a začínaje. Později tak popřel svá východiska, extrémní modernismus považoval za škodlivý pro uměleckou tvořivost a stal se strůjcem tzv. nového historismu. Jednoduše řečeno: nakonec ve své tvorbě nezavrhl starou architekturu! Některé její formy považoval za nadčasové a snažil se je elegantně spojit s nejmodernějšími trendy.

NADČASOVOST STARÉHO I MODERNITA

Bauerova kritika modernismu nabírá na obrátkách zhruba mezi lety 1904 až 1910. Mezi jeho tehdejší projekty patří rekonstrukce či novostavby zámků, např. novostavba ve Zdáncích u Kyjova (1907) či zámek v Roztěži u Kutné Hory (1909-1911). Právě u těchto objektů uplatňuje v základní formě budov barokní principy. Naopak interiéry charakterizuje logické členění, materiály a prvky jako betonové nosníky nebo skleněný strop. V některých případech prostory pouze doplňuje historickým nábytkem.

MODERNÍ TECHNIKA ČINÍ DŮM ÚTULNÝM

Ne jinak tomu bylo v případě jesenického sanatoria. Doba realizace, barokní principy i modernost jsou totožné s předchozími projekty. V knize Jindřicha Výbiral *Leopold*

Bauer, heretik moderní architektury (Nakladatelství Academia, 2015) se můžete dočíst, že sám Bauer chtěl pro pacienty lázni vytvořit prostředí útulné a vlnidné pomocí technických vymožeností své doby: „Moderní technika musí dům učinit útulným a chránit jej proti nepřízni povětrnosti.“ Tak vedle tradičních kazetových stropů a moderních dekoračních prvků uplatnil i ultramoderní výdobytky: moderní osobní výtah, elegantní volně stojící schodiště z železobetonové, na tu dobu pozoruhodné konstrukce.

ZPĚT PO PŮL STOLETÍ

Původní „bauerovský“ výtah byl elektrický a svému účelu sloužil až do 50. let minulého století. Tehdy byl zrušen. Do haly se osobní zdvihadlo vrátilo prakticky více než po půl století. Moderní technika je opět doplněna kováním

tvarově navazujícím na ornament zábradlí schodiště. Výtah dodala švýcarská firma Schindler, která v oboru působí už od roku 1874. Přípravu šachty a stavby provedla firma Rain z Přesečné.

Celkové náklady na znovuoobnovení výtahu se vyšplhaly na 1,76 mil. Kč. Realizace probíhala od prosince 2016 do února 2017.

vj

najdete nás také na facebooku

www.facebook.com/laznepriessnitz

TIP NA VÝLET K SOUSEDŮM ZA HRANICE

POLSKÉ DUŠNÍKY NABÍZEJÍ NEJEN LÁZEŇSKOU ATMOSFÉRU

Zavítáte-li do polské části Orlických hor, jistě se zastavte v půvabném městečku Duszniki-Zdrój. Český zvaně Lázně Dušníky naleznete cestou z Klodzka nedaleko před Náchodem. Již při vjezdu do města vás okouzlí barokní štít hlavní budovy papírenského mlýna, jedné z nejkrásnějších památek dřevěné průmyslové architektury v Polsku.

POLSKÁ OBDOBA VELKÝCH LOSIN

První zmínky o papírně pochází již z 16. století a od konce 17. století se stala výhradním dodavatelem papíru pro všechny vřatslavské úřady. Po četných modernizacích výroby připadl jejím majitelům v roce 1750 dokonce titul dvorního pruského papírníka. Od třicátých let 20. století se zde město snažilo založit muzeum papíru, což se povedlo až v roce 1968. Mimo stálovou výstavu dějin papíru i papírny se tu prezentují i krátkodobé výstavy místních a zahraničních umělců. Dnes si můžete v Dušníkách, podobně jako v našich moravských Velkých Losinách, ruční výrobu papíru také sami vyzkoušet. Mají otevřeno celoročně, od května do srpna každý den.

RENASANCE I BAROKO

V centru města se nachází řada památek a zajímavostí. Abyste některou nevynechali, můžete využít polsko-českou mobilní aplikaci City-Walk, která se dá stáhnout z webu města. Když se vydáte cestou od muzea papíru, minete kostel sv. Petra a Pavla a za pár chvil dojdete k náměstí lemovanému renesančními a barokními štíty měšťanských domů. V boční uličce ční k nebi věž evangelického kostela Panny Marie Růžencové.

LÁZNĚ A CHOPIN

Na druhé straně městečka se rozprostírá komplex lázni s rozsáhlým parkem, který se může pochlubit nejen Pavilonem minerálních pramenů, ale třeba také Lázeňským divadlem Frederika Chopina či květinovým kalendářem. V parku zároveň narazíte na barevnou fontánu z roku 1905, která byla známá svým 45 metrů vysokým gejzírem. Od roku 1927 ji dodnes koloruje barevné podsvětlení. Jestli jste příznivci vážné hudby, nenechte si ujít každoroční srpnový Chopinův festival.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

S PRIESSNITZEM EVROPOU KŘÍŽEM KRÁŽEM

LÁZNĚ V GÖRBERSDORFU, DNEŠNÍM SOKOLOWSKU

Zhruba dvanáct kilometrů jižně od polského města Walbrzych leží u česko-polské státní hranice vesnice Sokolowsko s osmi sty obyvatel a ruinou lázeňského objektu, kde se kdysi léčilo až dva tisíce pacientů. Tento „Slezský Davos“ se jmenoval do roku 1945 Görbersdorf a zásluhu na jeho světovosti má náš Vincenz Priessnitz, respektive jeho „žačka“ Maria von Colomb. Přiznejme si, dnes jde o naprosto zapomenutou osobnost, ačkoliv byla první ženou, která založila vlastní vodoléčebný ústav!

Maria se narodila 18. 7. 1808 ve Varšavě v evangelické rodině, byla neteří slavného polního maršála Blüchera. Mládí prožila ve slezské Vřatslavě. Byla však často nemocná a s následky se potýkala celý život. To ji také přivedlo k rozhodnutí hledat pomoc u Priessnitze na Gräfenberku. Dorazila sem 2. srpna 1843 i se svou sestrou Amálií a odjely až 30. června 1844 do lázni Landek.

PURKYŇOVA ŽAČKA, PRIESSNITZOVA PŘÍTELKYNĚ

Ten necelý rok však Maria maximálně využila nejen k vlastní léčbě; s Priessnitzem se spřátelila, pomáhala mu jako překladatelka s polskými a francouzskými pacienty a sama se učila vodoléčebným postupům. Měla pro to totiž předpoklady, protože ve Vřatslavě studovala medicínu u profesora Jana Evangelisty Purkyně, zkoušky složila z anatomie, fyziologie, diagnostiky a porodnictví. Bohužel Purkyně odešel do Prahy, ale jak napsala „seminka, která do mých studií zasel, padla na úrodnou půdu a snažila jsem se v nich pokračovat u filosofa Valentina a následně u Johanne Müllera“ (pozn. autora: světoznámý německý fyziolog a anatom). Když v roce 1849 vypukla epidemie cholery v Berlíně, vydala se pomáhat nemocným Priessnitzem ověřenou a úspěšnou metodou do tamního lazaretu. Bohužel odpor zdejších lékařů k vodoléčbě byl silnější. To ji vedlo k rozhodnutí založit si vlastní vodoléčebné lázně.

PRVNÍ ŽENA S VLASTNÍMI VODOLÉČEBNÍMI LÁZNĚMI

„Když jsem na Gräfenberku díky vodoléčbě nabyla opět zdraví, ponechána dříve lékaři z Vřatslavi a Polska beznadějí, všechno mě usílilo se zaměřit na to, abych se přičinila o popularizaci této léčebné metody, již já i tisíce jiných vděčí za život.“ V roce 1849 přijela na odpočinek do vesnice Görbersdorf, tento podhorský kraj se jí zalíbil, protože v něm jí připomínal Gräfenberk. Od mlýnáře Wehnera si na dva roky pronajala dům a 8. dubna 1850 v něm zahájila lázeňský provoz. Podíváme-li se na něj dnes, nelze si nepovšimnout podoby s Priessnitzovým rodným domem. Sama Maria ho charakterizovala jako „prostý, mohutně zbudovaný dům, který měl v přízemí dvě místnosti a koupelnu, v patře čtyři pokoje, z nichž jeden byl větší, a v podkrovní pokoj a komoru. Všechny pokoje měly kovová kanna a byly vybaveny odpovídajícím nábytkem.“ Dva

Klimatické lázně Görbersdorf (1880)
Zdroj: SOKA Jeseník

pokoje využívala Maria a její sestra, větší pokoj sloužil jako jídelna, ostatní byly určeny pacientům. V koupelně stála mohutná vana, do níž přitékala nezvykle příjemná voda, nezelezná, bez minerálních prvků, o stálé teplotě cca 12,5°C. Své zkušenosti s vodoléčbou vydala tiskem ve vřatslavském nakladatelství Schumann pod názvem *Vinzenz Priessnitz und dessen Wasserheilmethoden zu Gräfenberg* (1850).

POLSKÁ INSPIRACE PRO ŠVÝCARSKÝ DAVOS

Její sestra Amálie se vdala za Hermanna Brehmera, který rovněž navštívil Gräfenberk, a po promoci doktorem medicíny nastoupil k Marii von Colomb jako lékař. Ovšem jejich spolupráce skončila finanční katastrofou. Proto od ní v roce 1854 lázně odkoupil a přesvědčený o nutnosti doplnit vodoléčbu o klimatoterapii, otevřel zde vlastně první světové lázně poskytující komplexní léčbu tuberkulózy. Je zajímavé, že podle jeho vzoru byly vybudovány klimatické lázně ve švýcarském Davosu! Jeho blízkým spolupracovníkem se stal prof. Alfred Sokolowski, jehož jméno nese vesnice po odsunu německého obyvatelstva po 2. světové válce.

POHÁDKOVÉ SANATORIUM

Na konci 19. století v dobách největší prosperity se v Görbersdorfu léčilo až 2000 pacientů. Aby uspokojil rostoucí přívál pacientů, vybudoval Dr. Brehmer v Görbersdorfu naprosto neuvěřitelnou stavbu – Sanatorium Grunwald. Obrovská budova sanatoria byla celá postavena z červených cihel v neogotickém stylu s jemnými

První lázeňská budova.
Foto: Marek Hostyňský (2016)

orientálními prvky. Takřka pohádková stavba je zdobena četnými věžičkami, arkýři, balkony s cihlovými ornamenty, okenní otvory s ostrými i jemnými křivkami. Ovšem střídání majitelů i náplně objektu, nedostatek financí a dokonce dva úmyslně založené požáry učinily z této kdysi nádhery ruinu.

VZKŘÍŠENÍ ZAŠLÉ SLÁVY?

Plánů na znovuzrození „Slezského Davosu“ vznikla celá řada. Dnešním majitelem je varšavská Nadace pro současné umění, která se snaží alespoň o zakonzervování stávajícího stavu. Do budoucna má s budovou sanatoria velkolepé plány, ale těžko říct, jestli je ještě v lidských silách tuhle obdivuhodnou stavbu zachránit.

A Marie von Colomb? Údaje o ní mizí, snad do konce života působila v Berlíně na oční klinice prof. Alberta Grafeho, neznáme ani datum jejího úmrtí. Přesto po sobě zanechala stopu v dějinách přírodního lékařství po Priessnitzově boku.

Mgr. Květoslav Growka
SOKA Jeseník

VINCENZE PRIESSNITZE Balneopark

V případě zájmu o podporu údržby provozu Balneoparku Vincenze Priessnitze můžete zaslat libovolnou částku na účet č.:

230 308 000 / 0300

Společnosti Vincenze Priessnitze, z.s., která spravuje tento unikátní lázeňský projekt.

KNIŽNÍ TIP

ATLAS JESENICKÝCH PRAMENŮ A JINÝCH DROBNÝCH PAMÁTEK

Lukáš Abt
440 stran

Úcta ke studánkám a k pramenům je stará jako lidstvo samo. Obzvláště úcta byla od nepaměti věnována pramenům, o kterých se vědělo, že jsou zdrojem zázračné nebo léčivé vody, proto se u nich stavěly pomníčky, mohylky, často i s děkovnými nápisy. Upadlo celkem v zapomnění, že desítky takových pomníků a památníků máme i u nás v našem Jeseníku a zejména v okolí lázní – bývalém Gráfenberku. Vítězslav Mazura, 1987

Není na světě mnoho míst s podobným množstvím pramenů, jako se nachází v okolí města Jeseník. A nikde jinde také nevznikl atlas, který by tyto lokality důkladně zmapoval. Ano, přátelé, Atlas jesenických pramenů od Lukáše Abta je pravděpodobně světovým unikátem. Poprvé vyšel v roce 2007 a přesně po deseti letech připravil jeho autor druhé rozšířené vydání, které se ke čtenářům dostává právě v těchto dnech.

„V knize je řada nových informací, které jsme získali během uplynulého desetiletí. Obnoveny, objeveny nebo znovuobjeveny byly i některé prameny, takže část obsahu byla aktualizována a opravena. Snažili jsme se celkově o komplexnější záběr fenoménu pramenů. Kromě vlastivědných informací jsme přidali příběhy lidí, kteří se podíleli na výstavbě či obnově. Apeluje také na přístup člověka ke krajinně samotné a jistým způsobem hodnotíme vývoj v posledních letech.“

Jsem sám překvapen, kolik zajímavých souvislostí se podařilo objevit a jak je mozaika tak malého místa pestrá. Věříme, že kniha pomůže lépe rozpoznat „poklad“, který jakožto místní ve Studničním vrchu a jeho okolí máme,“ uvádí autor.

Atlas obsahuje velké množství fotografií ze starší i novější historie pramenů a najdeme v něm i takové zajímavosti jako náčrtek z deníku Jana Rippera, básně od vévody Adolfa Nasavského či fejeton Jana Nerudy Čechové v lázních a „český pomník“ v Gráfenberku. V krátkých textech najdeme postřehy vědců i senzibilů, místních patriotů i nadšených návštěvníků našeho kraje. Kdo si dosud nevšiml, že jesenické prameny jsou jedinečným fenoménem, stránky této knihy nabízejí k takovému poznání jedinečnou příležitost.

Kniha formátu A5 má 440 stran a je v prodeji v Lázeňském informačním centru.

jg

OSUDOVÝ OKAMŽIK 1997

Jsou události, které dramatickým způsobem zasáhly do života velkého množství lidí, a vše se po nich vyjevuje v novém světle. Co bylo samozřejmé, je najednou vzácné, nebo je pryč. Jeden takový okamžik se odehrál před dvaceti lety v našich lázních a výrazně zasáhl do jejich novodobé historie.

„Vraceli jsme se s hosty z vydařeného výletu do Karlovy Studánky, v autobuse panovala dobrá nálada,“ vzpomíná na neděli 25. května 1997 lázeňský průvodce Jan Kratěna. „Řidič měl puštěné rádio, kde se ve zpravodajství ozvalo, že v jesenických lázních došlo k výbuchu, při kterém zahynulo sto lidí a hlavní budova je stále v plamenech. V přední části autobusu to slyšeli všichni a nálada se okamžitě změnila, lidé byli samozřejmě tou zprávou zasaženi. Naštěstí se po příjezdu do lázní, kde stále ještě zasahovali hasiči a policisté, ukázal být počet obětí novinářskou kachnou.“

Dlouholetý pacient lázní B. Š., který pracoval ve firmě Semtex Semtín, toho dne krátce po příjezdu do Jeseníku ve foyer Priesnitzova sanatoria odpálil na svém těle trhavinu. Jakkoliv byl výbuch ničivý a způsobil požár ve značné části budovy, dá se hovořit o štěstí v neštěstí. Sebevrah byl totiž jedinou obětí neštěstí. Další osoba byla zraněna, dva lidé utrpěli popáleniny, patnáct klientů bylo převezeno do nemocnice s řeznými ranami, způsobenými rozbitým sklem.

Materiální škody byly obrovské. Statika masivní budovy nebyla narušena, prasklý byl pouze jeden ze sloupů u vchodu. Zničený však byly štuky, vitráže, lustry, koberce, nádherné dubové obložení, nábytek. Hasiči museli vyrážet dveře do pokojů, jejichž klíče shořely na recepci. Největší ztrátou pak byl obraz zakladatele lázní, který nechal u vídeňského portrétisty Karla Riedela v roce 1870 namalovat Priesnitzův zeť Jan Ripper. Škody byla vyčísleny celkem na 49 milionů korun.

Pět let po smutné události o ní natočila Česká televize třináctiminutový dokument z cyklu Osudové okamžiky. Pořád s názvem „Jeseník 1997“ je dostupný v internetovém archivu ČT. Až jej uvidíte, nebo až půjdte kolem kopie zničeného obrazu, vzpomeňte si a aspoň krátce se zamyslete. Třeba vám vaše každodenní těžkosti, chmury a splíny budou najednou připadat jako docela příjemné starosti.

jg

ÚSPĚŠNÁ VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ NÁM POTVRDILA SPRÁVNÝ SMĚR

Přelom roku u nás bývá pravidelně obdobím významných výběrových řízení na nejrůznější formy kondičních a léčebně preventivních pobytů, které vypisují firmy působící především v primárním a sekundárním hospodářském sektoru. Na to, jak se dařilo v tomto obchodním segmentu v letošním roce u nás v Jeseníku, jsme se zeptali obchodního ředitele Mgr. Tomáše Raka, MBA.

Máme již všechna výběrová řízení za sebou? S jakým výsledkem?

Dnes můžeme říci, že všechna klíčová výběrová řízení již máme opravdu za sebou. A mohu doplnit, že úspěšně, za což jsem osobně velice rád. Bylo to velice hektické období plné napětí a očekávání, ale všechny soutěže jsou uzavřeny a vyhodnoceny.

O jaké zakázky jsme letos usilovali?

Jednalo se o několik typů zakázek podléhajících aspektům výběrových řízení. Všechny však měly svého stejného jmenovatele, a to léčebný pobyt v různých formách a různého zaměření. A všechny jsme zvládli.

Jednu skupinu pro nás zajímavých zakázek tvoří společnosti, které hledají pro své zaměstnance formu benefitů s příspěvkem od zaměstnavatele. V tomto segmentu se o spolupráci s danou velkou firmou uchází společně více lázeňských zařízení. V tomto případě se vybírá úzký okruh poskytovatelů léčebně rehabilitační péče. Letos budeme stejně jako vloni vybraným dodavatelem léčebně rehabilitační péče pro zaměstnance společnosti ŠKODA AUTO a.s.

Druhou skupinou jsou zdravotní pojišťovny, které dle zákona soutěží lázeňská zařízení, v nichž se budou realizovat rekondiční pobyty zaměstnanců z těžkých a provozů, jako jsou hutě, strojírenské společnosti anebo společnosti s velkým zatížením na psychosomatickou stránku zaměstnance. Zdravotní pojišťovna pak hraří celkovou částku za léčení a rovněž přispívá na ubytování a

racionální stravu. Doplatek hraří zaměstnavatel, jehož ambicí je prodloužit efektivní pracovní věk zaměstnance, zlepšit jeho kvalitu života a v neposlední řadě také poskytnout mu tu nejlepší formu relaxace. Zde jsme uspěli v soutěži České průmyslové zdravotní pojišťovny.

Do třetice jsme se účastnili výběrového řízení na poskytovatele kondičních pobytů státního podniku Správa železniční dopravní cesty, který pro své zaměstnance každoročně zajišťuje jedenáctidenní lázeňské pobyty.

Je náročné uspět v tak významných veřejných výběrových řízeních?

Nejdříve je potřeba získat celou řadu informací o vybrané soutěži a jejích podmínkách a především rozhodnout, zda je v našich silách jim vyhovět. Pokud se rozhodneme do daného „výběrka“ přihlásit, rozbíhá se proces, který je velice zdoluhavý a složitý. Spočívá v pečlivé přípravě všech dokumentů, tvorbě nabídky, a co je klíčové, v sestavení konkrétních pobytů či léčebného plánu přesně dle zadání zadavatele. V tomto procesu vidím naši silnou stránku a know-how, které jsme si za posledních pár let vytvořili, a osobně jsem na něj patřičně hrdý. Je to zodpovědná práce klíčových zaměstnanců našich lázní napříč jednotlivými úseky.

Dá se obecně specifikovat klíčový ukazatel pro výběr vítězné nabídky?

Záleží to na tom, kdo je zadavatelem, jaké stanoví podmínky a co mu také ukládá zákon o veřejných zakázkách. Ideální je, pokud zadavatel stanoví vícekritéri-

ální hodnocení nabídky. V tom případě můžeme lépe prodat naši komplexnost, zkušenost a vybavení areálu, a to i ve vztahu k nabídnuté ceně.

Druhým případem je hodnocení pouze podle nejnižší ceny, což je vždy velice složité. Uchazeč sice musí splnit přesně dané podmínky, které si stanoví zadavatel v zadávací dokumentaci, ale ne vždy se dají i přes jejich splnění jednotlivá zařízení zcela srovnávat. Mohu vám říct, že v tomto případě jsou diskuse nad cenou, kterou vložíme do nabídky, nekonečné.

Proč se účastníme tak náročných kontraktů? Vždyť aktuálně je lázeňství podle dostupných informací stabilizované, což potvrzuje i zaplněná kapacita lázní, nejen těch našich v Jeseníku.

Právě! Lázeňství prodělal za pár posledních let dva extrémy. Ještě pořad si připadám jako na houpačce. Je pravda, že v současnosti se situace uklidnila a nacházíme se, řekněme, ve stabilizovaném stavu. Přesto všechno však stále musíme myslet na správnou segmentaci naší klientely a hostů. Snažíme se udržet ten správný poměr mezi klienty zdravotních pojišťoven, klienty samoplátců a korporátními klienty. Každý z těchto tří hlavních segmentů má svá specifika, plusy i minusy a jedině jejich správný mix nám umožňuje, aby se mohl lázeňský areál i nadále rozvíjet a odkaz Vincence Priessnitz se nadále šířil do celého světa.

vj

PŘEDSTAVUJEME NAŠE DODAVATELE

VYŘÍDIT KAŽDÉ VAŠE PŘÁNÍ NÁM POMÁHÁ JESENICKÉ CALL CENTRUM

V posledních letech několikanásobně narostl počet přichozích hovorů do lázní. Abychom odbavili co největší množství hovorů, snažíme se nalézt co nejefektivnější způsob. Více než přes rok tedy využíváme novou telefonní ústřednu za více než dva miliony korun, která umí sofistikovaně přeměňovat hovory na místa konkrétního odbavení dle požadavku a tím zkrátit blokaci telefonní linky, a zároveň využíváme další zásadní faktor komunikace – operátora. A právě o využití operátorů jsme hovořili s vedoucí jesenického call centra Vendulou Sukupovou.

Vendula Sukupová
vedoucí call centra
AZ Telemarketing

S call centrem společnosti AZ Telemarketing z Jeseníku, které nám pomáhá odbavovat hovory ve špičce, o víkendech a svátcích, spolupracujeme od roku 2013. Jak tato spolupráce vznikla?

Priessnitzovy léčebné lázně před lety prakticky řešily nemožnost odbavit všechny přichozí hovory vlastními silami. S poptávkou na vyřizování telefonních hovorů mimo pracovní dobu kmenových zaměstnanců a o víkendech tedy lázně oslovily nás a naše nabídka je nakonec zaujala.

V čem jste tedy na regionálním trhu telemarketingových služeb jedineční?

Naši výsadou je individuální přístup ke každému klientovi a implementace změn do vědomostních databází v rámci hodin. I tato fakta rozhodla o budoucí spolupráci. Naše call centrum je také chráněnou dílnou, takže klient naše služby může využít i v rámci plnění povinného podílu.

Jak v praxi probíhá odbavení hovorů a co vše se dá přes externí call centrum vyřídit?

V případě, že se hovor nedočká odbavení v lázních, je přeměňován k nám do call centra. Zde jej operátoři obratem přijmou a dle možnosti vyřeší. O každém provedeném hovoru operátor zapíše tzv. tiket hovoru, který je e-mailem přeposlán kompetentní osobě klienta, tedy zaměstnanci lázní. Od společnosti Priessnitzovy léčebné lázně máme schváleny námi poskytované informace volajícím. Mezi ně patří např.: informace o lázeňských domech, zajímavostech v okolí, kontrolujeme schválení pobytů pojišťovnou, pomáháme s výběrem samoplátekých pobytů apod.

Propojení systémových databází a pravidelnou aktualizací vědomostních podkladů nemůže call centrum nic překvapit a zákazník je vždy spokojen. V případě, že

zákazník požaduje konkrétní osobu, přepojíme jej dle aktuálního seznamu. S trochou nadsázky lze říci, že externí call centrum je pravou rukou klienta a vyřeší téměř vše.

Jak jsou operátoři seznámeni s informacemi, které pak předávají zákazníkům na telefonu?

Operátoři absolvovali vstupní školení přímo v Priessnitzových léčebných lázních, jehož součástí byla i prohlídka lázeňského domu. Periodická školení si již zajišťujeme sami v pravidelných intervalech. Od lázní samozřejmě dostáváme aktualizace informací, které jsou nezbytné k řešení případných dotazů.

Jaké jsou nejčastější dotazy klientů?

Ověření, zdali již došel lékařský návrh, informace ke konkrétním lázeňským domům, případným doplatkům, u pobytů se jedná o volné termíny, ale i jejich rušení z vážných důvodů, zajištění pobytů dětských pacientů apod.

Může se však stát, že operátor přes veškerá školení nemusí umět na dotaz volajícího odpovědět. Jak situaci řeší?

V těchto výjimečných případech vzkaz předáme kompetentní osobě v lázních, která se již s volajícím spojí a dotaz vyřeší ke spokojenosti zákazníka.

Jakou přidanou hodnotu vaše spolupráce s lázněmi volajícím tedy přináší?

Především živý kontakt s operátorem, který chce volajícímu vždy maximálně pomoci. V dnešní době, kdy jsou operátoři nahrazováni hlasovým průvodcem a veškerá komunikace je o „skatečnických čísel“, kvitujeme jejich nadšení, že se dovolali skutečné osobě a ne jen „plechové hubě“. V této práci je empatický operátor k nezaplacení.

Za rozhovor děkuje Mgr. Tomáš Rak, MBA

ÚLEVA OD BOLESTI ZAD A KLOUBŮ

Cena od 3 853 Kč / osoba / 4 dny

Bolesti zad a kloubů patří k nejčastějším zdravotním problémům, které nám zneprůjemňují život. Léčebně preventivní pobyt se zaměřuje na jejich diagnostiku, léčbu a prevenci. Program využívá poznatky moderní rehabilitace s výrazným přispěním unikátní metodiky computerové kineziologie a sloupkové korekční a plovoucí techniky.

Ubytování: 3x ubytování v hotelech Priessnitz****, Bezruč***, Jan Ripper***

Stravování: 3x polopenze – výběrová strava

Léčebné procedury: 1x lékařské vyšetření, 1x klimatoterapie – Priessnitzova pohybová terapie, 1x koupel vířivá s rašelínovým extraktem, 1x masáž klasická částečná, 1x rašelínový obklad

PŘEDSTAVUJEME: LÁZEŇSKÝ DĚTSKÝ PROGRAM VESELÉ LÁZNĚ

Před třemi lety jsme v Priessnitzových lázních nastartovali projekt Veselé lázně. Naší vizí bylo vytvořit pro dětské pacienty a návštěvníky, a vlastně také pro jejich rodiče, zajímavý balíček celoročních outdoorových i indoorových aktivit. Jaké možnosti tedy Veselé lázně nabízejí v roce 2017?

PROČ VESELÉ LÁZNĚ VZNIKLY?

Cílem programu je nabídka široké škály dětských aktivit spojených do jednoho uceleného produktu, který bude pro děti atraktivní, zábavný, za kterým se budou rády a pravidelně vracet. „K jeho vytvoření nás vedla v té době ne zcela uspokojivá vlastní nabídka zajímavých edukacně léčebných programů pro stále se zvyšující počet našich dětských pacientů a zároveň nedostatečná nabídka regionu pro rodiny s dětmi.“ vysvětluje důvod vytvoření Veselých lázní obchodní ředitel Tomáš Rak. Zároveň má program omezit případný stres dlouhodobě léčených dětí z delšího vyloučení z běžného prostředí, podpořit pozitivní účinky léčby, zpříjemnit a zatraktivnit jejich pobyt.

KOMU JE PROGRAM URČEN?

Veselé lázně jsou vytvořeny pro děti od 2 do 15 let. Programu, resp. jeho části, se mohou účastnit všechny děti, které jsou klienty nebo návštěvníky lázní, což z něj vytváří komplexní produkt pro pacienty i děti regionu Jeseníka.

ČEHO SE MŮŽETE ÚČASTNIT?

Veselé lázně nabízejí široké portfolio outdoorových a indoorových aktivit s celoročním zajištěním. Koordinuje je tým lázeňských volnočasových animátorů s bohatými zkušenostmi z oblasti školství, sportu, kultury a dlouholetou praxí s dětmi. Část aktivit lze absolvovat zdarma, část aktivit je zpoplatněna.

V areálu jsou pro Veselé lázně k dispozici dětská hřiště u každého z dětských lázeňských domů, lanový park, park her, výtvarné dílny, vláček Lázeňáček, zimní lázeňské kluziště a také budova kavárny, která je uzpůsobena na Dětský svět. V Dětském světě je dětská herna propojená s kavárnou, dětské kino a muzeum stavebnice LEGO. V muzeu se nachází vlastní stálá expozice, herna LEGO a obchůdek stavebnice. Novinkou je postupně budovaný přírodní herní prostor Háj víly Ozdravy.

Celoroční volnočasové aktivity outdoorové:

kluziště, školička bruslení, školička tenisu, dětská discgolfová akademie, dětská speciální klimatoterapie Gräfenberg Walking a Kapička (historie lázní Jeseník). Nově připravujeme herně edukativní questing (pohybové aktivity po Studničném vrchu s kvízem), který nahradí pro děti známá Tři prasátka.

Celoroční volnočasové aktivity indoorové:

stavění pramenů, pravidelné promítání dětského kina, výtvarné dílny, pohádková babička, maskární karnevaly.

Kalendář velkých akcí určených dětem během roku:

Karneval na ledu, Dětské lázeňské Velikonoce, Pálení jeseníckých čarodějnic, Den dětí v Priessnitzových léčebných lázních, Prázdniny nekončí a Den bezpečnosti a zdraví, Drakiáda, Halloween, Mikuláš na ledu.

NEJSME V TOM SAMI!

Produkt Veselé lázně ke svým aktivitám využívá nejen areál lázní, ale i spolupracující subjekty. V rámci programu děti absolvují spoustu výletů do okolí lázní. Jezdíme na edukativní návštěvy přírodovědeckého kroužku Střediska volného času DÚHA Jeseník, do soukromé minizoo FAUNAPARK s domácími i exotickými zvířaty, jesenícký les poznáváme při procházkách na Lesní bar, mnoho zajímavých informací o zdejší zvěři se dozvídáme na komentovaných edukativních výletech na jelení farmu Krásná vyhlídka. Jezdíme také na vyhlídku Čertovy kameny, pohybové aktivity rozvíjíme s lezeckými instruktory v AdrenalinParku v České Vsi.

SPECIÁLNÍ DĚTSKÉ PROCEDURY

Součástí Veselých lázní jsou také dětské procedury, které svému dítěti mohou dopřát i rodiče na samoplátekém pobytu. Ergoterapie zlepšuje jemnou motoriku horních končetin, parafinový obklad či míčkování uvolní svalstvo, provádíme i dětskou klasickou či aroma masáž. Dále mohou dětští klienti absolvovat solnou jeskyni, aerosolo-

vou inhalaci, bazén s vířivkou, saunu a infrasaunu. Velký výběr nabízí koupele: perličková, perličková s bylinkou, perličková se solí z Mrtvého moře, bylinková, konopná, ovesná, koupel s kouzelnou kuličkou nebo hravá barevná párty koupel.

KAPKY SOFINKA A ČENDA

Celým programem děti provází dva maskotí Kapka Čeněk a Kapka Sofinka. Animované postavičky jsou pojmenované podle zakladatele lázní Vincence Priessnitze a jeho ženy Sofie. Maskot má také podobu velké „živé postavičky“, která děti vítá na začátku pobytu a provází je na vybraných akcích.

DENÍČEK AKTIVIT

Program má také speciální deníček, který dostanou všechny děti, které nastoupí v Jeseníku na léčbu. Do deníčku si děti zapisují absolvované aktivity za něž získávají razítka (kapky), která mohou na konci pobytu proměnit za vybrané dárečky. Součástí je samozřejmě také certifikát o absolvování programu Veselé lázně.

VESELEJI CESTOU NA PROCEDURY

Každoročně v Priessnitzových léčebných lázních léčíme na dva tisíce malých pacientů a rozhodně chceme, aby jim u nás bylo milo. Proto jsme loni jeseníckými, tak trochu pohádkovými motivy vymalovali vstupní halu lázeňského domu Wolker a letos zase spojovací koridor mezi Jubilejní vilou a domem Mír. Snad na chodbě nově přítomné lišky, sovy, zajíci, vlci, ovečky a medvěd rozveselí nejen nejmladší kolemdoucí.

VZPOURA ÚRAZŮM: HENDIKEPOVANÍ VYPRÁVÍ SVŮJ PŘÍBĚH DĚTEM

Základní škola a Mateřská škola při Priessnitzových léčebných lázních navazuje na práci kmenových škol, odkud přicházejí děti na léčbu do lázní na dobu několika týdnů. Zdravotně oslabené děti se do lázní sjíždějí z různých typů škol z celé ČR. Kromě zvládnání výuky a vzdělávání jsou pro žáky připravovány aktivity zaměřené na efektivní prevenci rizikového chování a na ochranu zdraví a životního prostředí. Celková organizace práce je vyjádřena i v motivačním názvu školního vzdělávacího programu Škola v lázních, lázně ve škole. Zkrátka se tu stále něco děje.

S POJIŠŤOVNOU PROTI ÚRAZŮM

Mezi akce s největším ohlasem patřil v poslední době program prevence dětské úrazovosti Všeobecné zdravotní pojišťovny VZPoua úrazům. Už dvakrát za dětmi, jejich rodiči a učiteli přijeli ambasadoři Jarmila Onderková a Jan Rajznover. Oba jsou upoutáni na invalidní vozík, Jarmila měla autonehodu a Jan ochrnil po nepodařené operaci. Přes svůj hendikep žijí dál aktivním životem. Z vlastní zkušenosti dobře vědí, jak vše zvládnout i s trvalými následky a dokázali své zážitky zajímavě povyprávět dětem.

BÝT NA VOZÍČKU NA VLASTNÍ KŮŽI

Hovořili o svém životě před a po úrazu, popsali, co vše se museli naučit a jak dnes žijí a pracují. Ukázali, jaké sporty provozují, zájemcům zapůjčili na vyzkoušení vozík a došlo i na minizápas ve florbalu, ve kterém Jan dokonce reprezentuje Českou republiku. Žákům přivezli dárky a edukační materiály a trpělivě odpovídali na otázky. Pro některé děti to bylo první a překvapivé setkání s člověkem na vozíku. Uvědomily si, že něco podobného se může stát každému z nás, stačí okamžik, chvilka nepozornosti. Oba ambasadoři poutavě a interaktivní formou předali základní motto projektu „I po úrazu se dá žít, ale zkusme se mu vyhnout“.

NAHLÉDNĚTE DO PROJEKTU I VY

Na realizaci akce a zajištění zázemí pro účastníky se podílely i Priessnitzovy léčebné lázně a.s., které se školou dlouhodobě spolupracují a podporují programy připravované pro děti. VZP přichází s tímto originálním projektem do škol a školek již druhým rokem. Hendikepovaní zaměstnanci prezentují vzdělávací program bezplatně a

mají velmi pozitivní ohlasy. Na webových stránkách projektu VZPoua úrazům mohou zájemci najít kvízy, videa a seriály o první pomoci. Pracovní sešity i další materiály používají nadále i učitelé a žáci Základní školy při Priessnitzových léčebných lázních, kde se na konci školního roku všichni těší na další setkání a spolupráci.

Hana Augustynková
učitelka, metodik prevence
ZŠ a MŠ při PLL Jeseník

VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY

DEN DĚTÍ

4. 6. 2017
od 12 hodin

lázeňské hřiště

nafukovací atrakce
soutěže
vláček Lázeňáček
hasičská pěna
pohybové aktivity
koncert

750. VÝROČÍ ZALOŽENÍ

JESENÍK NEZLOMILY POŽÁRY ANI ROZDĚLENÍ SLEZSKA

Původní němečtí obyvatelé své poklidné lázeňské městečko Freiwalddau, dnes Jeseník, ukryté v malebném údolí řeky Bělé mezi Jeseníky a Rychlebskými horami, nazývali perlou Jeseníků. Pojďme se společně vypravit po stopách dávné minulosti za střípky jeho bohaté a pohnuté historie, kdy zde žili hledači zlata, stříbra a z domečků na předměstí se ozývalo klapotání kalcovských stavů.

Jeseník spolu s vesnicemi v širokém okolí vznikl plánovitou kolonizací vřatislavských biskupů, kteří zdejší území získali roku 1199. První zmínka o lokalitě na místě dnešního Jeseníku pochází z roku 1267, kdy se v latinském prameni cituje jako Vriwald (později Vrowald, Vrienwalde, Freynwalde), tedy místo zbavené lesa. Vznik osady je spojen od počátku s dolováním zlatonosných a železných rud v jejím okolí, městské právo získal Jeseník mezi lety 1284 až 1295.

Město se brzy po založení hospodářsky úspěšně rozvíjelo. Již roku 1295 jsou připomínány první řemeslnické cechy, řeznický a pekařský. Z roku 1328 pochází první zmínka o těžbě a zpracování železa, ta však záhy upadla. K jejímu obnovení došlo až v 15. století společně s těžbou stříbra a zlata. Později se začala rozvíjet řemesla, slibný rozmach města ale poznamenaly třicetiletá válka a velké požáry. Při prvním z nich v r. 1625 shořelo 25 domů včetně radnice se všemi městskými privilegii a při požáru v roce 1638 lehl popelem takřka celé město včetně kostela, fary, biskupského dvora a mlýna.

V 17. století se zde odehrávaly také nechvalně známé čarodějnické procesy. Od prvního v roce 1622 do posledního roku 1684 si procesy, iniciované jak zástupci biskupa, tak jeseníckými měšťany, vyžádaly jen v samotném Jeseníku asi 102 obětí. Přesto pokračoval hospodářský rozkvět města, zejména v textilních odvětvích, který byl ochromen až rozdělením Slezska roku 1742. Jesenícko se tak ocitlo na periferii říše, Jeseník se stal pohraničním městem Rakouského Slezska. Takto vytyčené státní hranice se prakticky za uplynulých 275 let nezměnily. Zato se měnily státy, Prusko bylo vystřídáno Německým císařstvím, Výmarskou republikou, Třetí říší a konečně Polskem. Rakouské císařství nahradilo Rakousko-Uhersko a v roce 1918 Československá republika, dnes Česká republika.

Vraťme se však zpátky do 19. století, kdy město zažívá největší rozmach ve své historii, a to díky rodinám Raymannů a Regenhartů, které se v roce 1824 kapitálově spojily. Nově vzniklá firma R&R se specializovala na exkluzivní damašek, který jí dal punc světové značky. K rozvoji města nebyvalou měrou rovněž přispěl Vincenz Priessnitz, který roku 1822 založil první vodoléčebné lázně na světě, což se odrazilo ve vzniku dalších služeb, především ubytovacích. Při této příležitosti nutno připomenout jméno Priessnitzova zete Johanna Rippera, který v Jeseníku v roce 1881 založil Moravskoslezský sudetský horský spolek (MSSGV), který značil trasy v Hrubém Jeseníku, stavěl útulny, chaty a rozhledny, a postaral se tak o vznik organizované turistiky. Velkou roli při rozvoji města sehrála také železnice, která roku 1888 propojila Jeseník s Moravou a Německem.

Zdálo se, že rozkvět města nic nezastaví. Bohužel, druhá světová válka, její důsledky včetně odsunu původních německých obyvatel a následné budování socialismu hluboce poznamenaly lázeňské město. Teprve v 90. letech minulého století, se změnou společenského systému, město začalo měnit svou tvář. Jizvy se však hojí pomalu...

Náměstí v Jeseníku, ještě bez automobilové dopravy. V minulosti zde stával pranýř, později petrolejové lampy a také benzínová pumpa. Reprofoto: SOKA Jeseník

Takto si lidé v roce 1900 představovali Jeseník o sto let později. Z jejich snů se splnily pouze ty o automobilové dopravě. Reprofoto: SOKA Jeseník

Městská radnice je v jádru renesanční stavbou z r. 1610, objekt vyhořel roku 1625. Nynější podoba pochází z roku 1710 – tento letopočet je součástí městského znaku umístěného nad vchodem z jižní strany budovy. Foto: Marek Kačor

Nechvalně známé čarodějnické procesy, které se odehrávaly v 17. století, si jen v samotném Jeseníku vyžádaly asi 100 obětí. Reprofoto: SOKA Jeseník

Strašlivá povodeň z roku 1903 ničila mosty i domy, v centru města bylo více než 1,5 metru vody. Z břehů se vyhlila nejen říčka Staříč, ale i řeka Bělá. Reprofoto: SOKA

Původní historický ráz města se změnil na přelomu 60. a 70. let minulého století, kdy velká část domů byla zbourána a nahradily je panelové domy. Reprofoto: SOKA Jeseník

Alois Regenhart (1852-1918) byl činný v mnoha veřejných funkcích a úřadech, v letech 1893-1894 působil jako starosta Frývaldova, za své zásluhy byl mimo jiné oceněn čestným občanstvím města. Reprofoto: SOKA Jeseník

Pohled na areál firmy R&R, která se stala světově uznávanou značkou prvotřídního lněného a damaškového zboží. Zastoupení měla na všech pěti kontinentech. Snímek pochází z roku 1906. Reprofoto: SOKA Jeseník

Vincenz Priessnitz, na litografii z roku 1842, byl fenomenální člověk, kterému se přezdívalo vodní doktor. Díky tomuto přírodním živlu vyléčil v lázních, které založil, tisíce pacientů z celého světa. Reprofoto: SOKA Jeseník

rik

Zdroje: SOKA Jeseník a www.jesenik.org

BŘEZEN

22. 3. 2017

OSLAVY SVĚTOVÉHO DNE VODY

Priessnitzovy léčebné lázně
přednášky, akční nabídky, program pro děti

25. 3. 2017

JARNÍ KONCERT DOM ZUŠ JESENÍK

TÉMA „FILMOVÁ HUDBA“

Kongresový sál
tradiční jarní koncert DOM, tentokrát na téma filmové hudby

DUBEN

2. 4. 2017

VELIKONOČNÍ SLAVNOST

Masarykovo náměstí
první ze série slavností, která je věnována svátkům jara

12. 4. 2017

JESENÍK A JESENICKO

MÝMA OČIMA

Katovna
slavnostní vernisáž výtvarné soutěže k 750 letům města

13. - 17. 4. 2017

LÁZEŇSKÉ VELIKONOCE

Priessnitzovy léčebné lázně
lidová řemesla, koncerty, akce pro děti

26. - 29. 4. 2017

20. MEZINÁRODNÍ SCHUBERTOVA SOUTĚŽ

Kongresový sál a městská Kaple
dvacátý ročník jedinečné soutěže pro klavírní
dua světového významu

28. 4. 2017

PÁLENÍ JESENICKÝCH ČARODĚJNIC

lázeňské hřiště
tradiční bujaré oslavy příchodu jara, koncert
Absolute Bon Jovi revival

KVĚTEN

12. - 14. 5. 2017

170. ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZONY

areál lázní a Masarykovo náměstí
zahájení lázeňské sezony v lázních a ve městě Jeseník

20. 5. 2017

SOUSEDSKÁ SLAVNOST

Masarykovo náměstí
další ze série slavností, pořádá spolek Sudetikus
s Technickými službami Jeseník

27. 5. 2017

POHÁDKOVÝ LES

Smetanovy sady
pohádkový den věnovaný dětem

ČERVEN

1. - 4. 6. 2017

GRAND PRIX PRIESSNITZ SPA

areál lázní a region
mezinárodní cyklistický závod cyklistů do 23 let

4. 6. 2017

DEN DĚTÍ

lázeňské hřiště
celodenní zábava pro rodiny s dětmi

9. 6. 2017

MEZINÁRODNÍ DEN ARCHIVŮ

Státní okresní archiv Jeseník
den otevřených dveří s tématem 750 let města Jeseníku

10. 6. 2017

JESENÍK OPEN AIR FLOORBALL CUP '750'

Masarykovo náměstí
florbalový turnaj přímo na Jeseníckém náměstí

15. 6. 2017 v 17 hodin

JESENÍK ZPÁTKY V ČASE – 750 LET MĚSTA

Katovna
slavnostní vernisáž výstavy tematicky zaměřené k 750
letům města a 15letému partnerství
s městem Glucholazy

24. - 25. 6. 2017

14. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL

DECHOVÝCH HUDEB

areál lázní a Masarykovo náměstí
tradiční mezinárodní festival za účasti místního
DOM Jeseník

ČERVENEC

1., 15. 7. / 12., 26. 8. 2017

LÁZEŇSKÉ LETNÍ KINO

lázeňské hřiště
promítání celovečerního filmu
pod širým nebem

2., 9., 16., 23. a 30. 7. 2017

6., 13., 20., 27. 8. a 3. 9. 2017

69. SEZÓNA PROMĚNÁDNÍCH KONCERTŮ

letní koncerty na Ripperově promenádě

6., 13., 20., 27. 7. 2017

BIOGRAF LETNÍ POHODA

Masarykovo náměstí
promítání letního kina na náměstí

8. 7. 2017

DISC GOLF CUP PRIESSNITZ

lázeňské DiscGolfové hřiště
DiscGolfový turnaj pro všechny

15. 7. 2017

FOLKOVÁ KATOVNA

letní zahrádka u Katovny
folkový večer na zahrádce Katovny

22. 7. 2017

UTKÁNÍ FOTBALOVÝCH LEGEND

fotbalové hřiště Jeseník
přátelský zápas internacionálů České republiky
s týmem bývalých hráčů FK Jeseník

29. 7. 2017

LÁZEŇSKÉ KOLOBĚŽKOVÁNÍ

areál lázní
netradiční závod pro všechny milovníky koloběžek

SRPEN

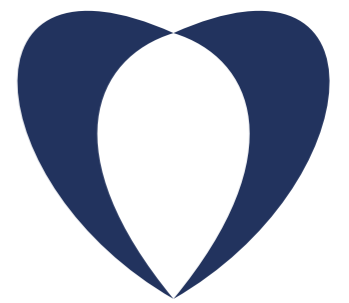
5. 8. 2017

22. JESENICKO SE BAVÍ 2017

areál Astur
tradiční oslava léta s kapelami Fleret, Alkehol, Harlej,
Staré Pušky,...

MĚSTA JESENÍKU

PROGRAM OSLAV 750 LET MĚSTA VYVRCHOLÍ V ZÁŘÍ

Mapa Slezska z roku 1742.
Reprofoto: SOka Jeseník

První pečeť města byla doložena až v r. 1509, patrně ale měl Jeseník jako významné horní město pečeť již od konce 13. století. Kruhová pečeť zobrazuje po trojvrší kráčejiho medvěda, z jehož hřbetu vyrůstá orlice s perizoniem.
Reprofoto: SOka Jeseník

Rybník s Vodní tvrzí tak, jak vypadala v roce 1922. Vodní tvrz patří k nejstarším a nejvýznamnějším památkám města, nyní je sídlem Vlastivědného muzea Jesenícka. Reprofoto: SOka Jeseník

V letošním roce si Jeseník připomíná velké kulaté výročí, 750 let od první písemné zmínky o tomto městě. U příležitosti této významné události se uskuteční celá řada kulturně společenských akcí.

Tou první byl impozantní novoroční ohňostroj, který rozzářil oblohu nad Jeseníkem gejzíry nejrůznějších barev. V únoru proběhl v Kongresovém sále Reprézentační ples města a Priessnitzových léčebných lázní, kde ke hvězdám bohatého kulturního programu patřili Leona Macháková a mistr České republiky v moderní magii Ondřej Sládek.

Nejbližší akcí, na kterou je zvána široká veřejnost, je Velikonoční slavnost. Ta se odehraje v centru města 2. dubna od 9 hodin. Přichází se mohou těšit na ukázky tradičních velikonočních zvyků a řemesel, kreativní dílny, chybět nebude ani divadelní pohádka a hudební vystoupení včetně zvířecího koutku.

Nejstarší fotografie města Jeseníku pochází z počátku 70. let 19. století.
Reprofoto: SOKA Jeseník

Pohled na Jeseník v roce 1912. Město tehdy zažívalo velký rozmach, a to díky rozvoji lázeňství a lehkého průmyslu. Ve službách pracovala čtvrtina obyvatel města. Reprofoto: SOka Jeseník

Městské koupaliště, které bylo založeno v roce 1932, prošlo v roce 2015 rozsáhlou rekonstrukcí. Jeho původní podoba zůstala ale zachována. Reprofoto: SOka Jeseník

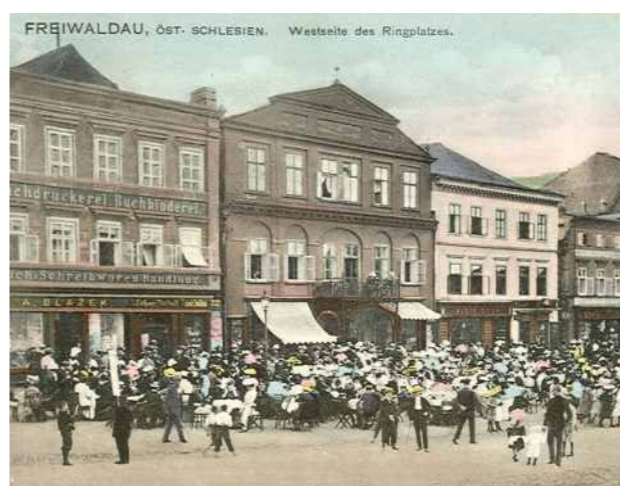
K významným akcím celého roku bude bezesporu patřit 170. Zahájení lázeňské sezony, které proběhne 12. - 14. května v Jeseníku a v lázních. Pořadatelé mysleli ovšem i na nejmenší děti, 27. května se Smetanovy sady promění v Pohádkový les. Tématu 750 let se v červnu budou věnovat dvě akce, 9. června uspořádá Státní okresní archiv Jeseník Den otevřených dveří a 15. června proběhne v Katovně vernisáž výstavy Jeseník zpátky v čase – 750 let města. Zkrátka ovšem nepřijdou ani sportovci. Na velký florbalový turnaj pod širým nebem přímo u radnice se mohou 10. června těšit příznivci kulatého děrovaného míčku. Červencově čtvrtek opanuje letní kino na Masarykově náměstí. Další tradiční akcí, tentokrát hudebního rázu, bude oslava léta – 22. ročník Jesenícko se baví, do kalendáře si poznamenejte datum 5. srpna.

Vodní příkop u Vodní tvrze je už bohužel minulostí, voda se ztratila v 60. letech 20. století, jedním z důvodů byly stavební úpravy v jejím blízkém okolí. Reprofoto: SOka Jeseník

Jesenické náměstí v roce 1939, kdy pohnutá doba přerostla v druhou světovou válku, v jejímž důsledku došlo k odsunu původních německých obyvatel. Reprofoto: SOka Jeseník

Jesenické náměstí v roce 1908, kdy město prosperovalo, vládli zde bohatý spolkový život a řada zábavních podniků přinášela hostům a turistům vítané rozptýlení. Reprofoto: SOka Jeseník

Stěžejní oslavy 750 let města se uskuteční v polovině září, slavnostní galavečer s udílením ocenění významným osobnostem a počínám se koná v pátek 15. září v lázeňském Kongresovém sále. Sobota bude zasvěcena Středověké slavnosti, která bude probíhat v centru města, a o závěrečnou tečku se postará v neděli 17. září slavnostní odhalení sochy sv. Jana Nepomuckého na Masarykově náměstí.

Tématu oslav 750 let města se bude věnovat také XVII. Svatováclavské setkání ve dnech 27. a 28. září. V říjnu, 16. - 22., jsou na programu Slovenské dny v Jeseníku, které se ponosou ve znamení 30. výročí partnerství města Jeseníku a Bojníc. K vyhledávaným akcím, jež završí celý rok, patří Vánoční trhy před Vodní tvrzí (8. - 9. prosince) a Jesenícká zlatá neděle s datem 17. prosince.

Program k oslavám 750 let města je vskutku bohatý, kompletní seznam včetně dalších doprovodných akcí najdete na webu města www.jesenik.org na úvodní straně v sekci Nepřehlédněte – Oslavy výročí 750 let města Jeseníku.

rik

19. 8. 2017
LETNÍ BIATLON PRO VŠECHNY
areál lázní
netradiční biatlonové klání

26. 8. 2017
KEJKLÍŘSKÁ SLAVNOST
Masarykovo náměstí
další ze série slavností, tentokrát na kejkliřské téma

ZÁŘÍ
8. - 10. 9. 2017
PRIESSNITZ CUP 2017
lázeňské tenisové kurty
15. ročník prestižního tenisového turnaje

8. 9. 2017
DEN BEZPEČNOSTI A ZDRAVÍ
lázeňské hřiště
přehlídka záchranných složek, program pro děti

27. - 28. 9. 2017
17. SVATOVÁCLAVSKÉ SETKÁNÍ
Zimní zahrada Priessnitzových
léčebných lázní
tradiční svatováclavské setkání, tentokrát na téma oslav 750 let města

ŘÍJEN
2. - 8. 10. 2017
TÝDEN VINCENZE PRIESSNITZE
areál lázní
oslav narození zakladatele moderní vodoléčby

HLAVNÍ OSLAVY 750 LET MĚSTA JESENÍK

15. 9. 2017
SLAVNOSTNÍ GALAVEČER
Kongresový sál
předávání ocenění občanům města

16. 9. 2017
STŘEDOVĚKÁ SLAVNOST
Masarykovo náměstí
zpět ve středověkém městě před stovkami let

17. 9. 2017
SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ SOCHY SV. JANA NEPOMUCKÉHO
Masarykovo náměstí
umístění zrestaurované barokní sochy na jeseníckém náměstí

6. - 8. 10. 2017
12. KONFERENCE VINCENZE RIESSNITZE
areál lázní
odborné setkání o významu lázeňské péče

14. 10. 2017
DÝŇOVÁ SLAVNOST
Masarykovo náměstí
další ze série slavností, tentokrát na téma dýňových specialit

16. - 22. 10. 2017
SLOVENSKÉ DNY V JESENÍKU
městská Kaple
dny věnované 30. výročí partnerství měst Jeseníku a Bojníc

27. 10. 2017
HALLOWEEN
areál lázní
lidový svátek se strašidelnými bytostmi

PROSINEC
3. 12. 2017
ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU
Masarykovo náměstí
rozsvícení vánočního stromu na první adventní neděli

5. 12. 2017
MIKULÁŠ DĚTEM
Masarykovo náměstí
tradiční mikulášská nadílka s doprovodným programem

6. 12. 2017
ČERTOVSKÁ ŠOU
přehlídka masek démonických stvoření
budících respekt a hrůzu na Masarykově náměstí

8. 12. 2017
MIKULÁŠ NA LEDĚ
lázeňské kluziště
mikulášská nadílka na lázeňském kluzišti

8. - 9. 12. 2017
VÁNOČNÍ JARMARK
prostranství před Vlastivědným
muzeem Jesenícka
vánoční trhy před Vodní tvrzí

17. 12. 2017
JESENICKÁ ZLATÁ NEDĚLE
Masarykovo náměstí
vánoční trhy na náměstí, doprovodný program

23. 12. 2017
VÁNOČNÍ KONCERT JITKY ZELENKOVÉ
Kongresový sál
sváteční lázeňský koncert

26. 12. 2017 - 1. 1. 2018
SILVESTR V LÁZNÍCH
areál lázní
společenský program

www.mkzjes.cz

VÝBĚR Z NAŠICH WELLNESS PROCEDUR

PŘÍSTROJE VIP LINE PLUS A VIP LIPO LINE

Přístroje VIP LINE se řadí do oblasti kosmetického ošetření. Jedná se o rychlou, efektivní a bezbolestnou metodu. Zaměřená je na korekci postavy, zvláště na problémové partie, tj. oblast břicha a hýždí. V těchto partiích dochází k stimulaci látkové výměny v oblasti kůže a podkoží a tím k redukci tukových vrstev, vyhlazují se tvrdé, hrbolaté tukové polštáře a zpevňují se jednotlivá svalová vlákna. Dochází tak ke zlepšení elasticity a výživy v oblasti kůže a podkoží. Pokožka je pevnější a hladší. VIP LIPO LINE je špičkový profesionální přístroj používající metodu ultrazvukových rázových vln a jejich efektu. Pomocí těchto přístrojů lze řešit i drobné kosmetické problémy, jako je korekce vrásek, ale působí také jako prevence stárnutí pleti. Opět dochází ke zvýšení látkové výměny v ošetřované oblasti a tím ke kvalitativnímu zlepšení pleti.

V nabídce lze najít:

FORMOVÁNÍ SVALŮ A ZPEVNĚNÍ POKOŽKY

360 Kč / 25 minut

ULTRAZVUKOVÁ KAVITACE

480 Kč / 45 minut

MODELOVÁNÍ POSTAVY – OŠETŘENÍ TĚLA TRANSION

300 Kč / 25 minut

OŠETŘENÍ OBLIČEJE LIFTINGOVÝM EFEKTEM ISOGEI

400 Kč / 25 minut

KOREKCE VRÁSEK, OŠETŘENÍ OBLIČEJE – MICROGEI

480 Kč / 25 minut

Optimální je opakované ošetření. Doporučená dávka je 6-10 ošetření.

NOVÝ REHABILITAČNÍ PROGRAM DÁVÁ PACIENTŮM NADĚJI NA KVALITNĚJŠÍ ŽIVOT

Díky unikátním klimatickým podmínkám patří Priessnitzovy léčebné lázně mezi tradiční místa pro lázeňskou léčbu pacientů s dýchacími obtížemi, zejména s chronickou obstrukční plicní nemocí (CHOPN) a astma bronchiale (AB). Působení klimatu zároveň umocňuje speciální respirační fyzioterapie dle Kateřiny Neumannové.

CHRONICKÁ OBSTRUKČNÍ PLICNÍ NEMOC

CHOPN je dlouhodobé (chronické) zánětlivé onemocnění dýchacích cest vyvolané vdechováním škodlivých látek, především tabákového kouře. Tento zánět ve větší či menší míře vyvolává zúžení průdušek a rozpad plicní tkáně. Snížení funkce dýchacího systému se negativním způsobem projevuje na celkovém snížení kondice celého těla. CHOPN se dělí do několika stádií dle závažnosti obtíží a výkonnosti dýchacího systému. V České republice je s diagnózou CHOPN ročně hospitalizováno okolo šestnácti tisíc osob, zhruba dva a půl tisíce osob za rok zemře.

NOVÝ PROGRAM RESPIRAČNÍ REHABILITACE

V první polovině roku 2014 jsme v Jeseníku poprvé začali uvažovat o změně přístupu k terapii pacientů s CHOPN. Ve spolupráci s Mgr. Kateřinou Neumannovou, Ph.D., která se podílela na tvorbě programu a proškolení lékařů a fyzioterapeutů, jsme v dubnu 2015 spustili nový rehabilitační program pro pacienty s CHOPN. Program respirační rehabilitace vychází z doporučeného postupu České pneumologické a ftizeologické společnosti ČLS JEP. Cílem programu je seznámit pacienty se základními informacemi o jejich onemocnění, možnostmi pohybových aktivit vzhledem k povaze onemocnění a hlavně zlepšit jejich fyzický a psychologický stav.

CO V RÁMCI REHABILITACE ABSOLVUJETE

Program začíná vstupním vyšetřením u ošetřujícího lékaře, který na základě aktuálního zdravotního stavu předepíše jednotlivé procedury. Pacient na jeho začátku i konci absolvuje několik vyšetření na zhodnocení funkce dýchacího aparátu a fyzické kondice. Na základě výsledků je zařazen do příslušné zátěžové skupiny. Program zahrnuje i teoretickou část, kde je pacient informován o povaze onemocnění a možnostech další terapie.

Hlavní částí programu je individuální respirační fyzioterapie, kde je kladen důraz na zlepšení pružnosti hrudníku,

nácvik lokalizovaného dýchání, nácvik vykašlávání, nácvik použití dýchacích pomůcek atd. Nedílnou součástí rehabilitace je i venkovní klimatoterapie, v rámci níž pacienti absolvují řízenou terénní chůzi s holemi a také venkovní skupinová dechová cvičení. Další složkou programu je inhalační terapie. Program končí závěrečným vyšetřením u lékaře a porovnáním výsledků ze vstupních a výstupních vyšetření.

CO REHABILITACE OVLIVŇUJE

Z výsledků nás zajímají zejména hodnoty spirometrie, pružnosti hrudníku, zátěžových testů a dotazníkového šetření. Cílem je obnovení správného dechového

stereotypu, zvýšení síly dýchacích svalů, zlepšení mobility bronchiální sekrece a usnadnění expektorace, zvýšení rozvíjení hrudníku a zvýšení vitální kapacity plic, snížení dušnosti, zlepšení celkové kondice a hlavně zvýšení kvality života pacienta.

Nový program terapie CHOPN je pacienty velmi pozitivně vnímán, objektivní výsledky ukazují pozitivní efekt nového způsobu terapie. Naším cílem je pokračování a rozvoj programu dechové rehabilitace tak, aby byl efektivnější a hlavně přínosnější pro naše pacienty.

Mgr. et Mgr. Michal Kalina
fyzioterapeut

PŘEDCHÁZET NÁKLADŮM NA LÉČBU JE JEDNÍM Z CÍLŮ REKONDIČNÍ PÉČE

Významným partnerem při prevenci před celou řadou onemocnění způsobených nejen pracovním vypětím je Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, která vynakládá ročně skoro třicet milionů korun na rekondiční pobyty zaměstnanců velkých a významných společností. O bližší informace jsme požádali Ing. Emila Rakuse, vedoucího odboru péče o klienty.

Ing. Emil Rakus
vedoucí odboru péče
o klienty ČPZP

Jak vůbec vznikla myšlenka rekondičních pobytů pro zaměstnance a vaše pojištěnce?

ČPZP téměř od svého vzniku realizuje rehabilitační rekondiční preventivní programy ve spolupráci s organizacemi, které zajišťují pro své zaměstnance preventivní léčebné programy na podporu rekondičních aktivit pobytovou i ambulantní formou.

Rehabilitační rekondiční preventivní programy jsou určeny pro zaměstnance organizací pojištěných u ČPZP, zejména z pracovišť se zvýšeným fyzickým a psychologickým zatížením, případně z pracovišť, která svou pracovní zátěží potřebují regeneraci organismu sloužící nejen k posílení zdravotní kondice, ale i předcházení možným nemocem z povolání.

Se kterými společnostmi spolupracujete?

Rekondiční programy jsou realizovány se zakládajícími organizacemi ČPZP, případně organizacemi, které se ze zakládajících organizací vyčlenily. Jde zejména o významné průmyslové organizace, kde je převážná většina pracujících pojištěna u ČPZP jako např. Trinecké Železárny a.s., ArcelorMittal Ostrava a.s., Vítkovice Machinery Group, organizace vzniklé z bývalých Železáren a drátoven Bohumín apod. Záměr zmíněných organizací realizovat pro své zaměstnance rekondiční programy byl jedním z impulsů pro založení zdravotní pojišťovny.

Jaká kritéria musí zaměstnavatel, resp. zaměstnanec splnit, aby mohl čerpat náklady na rekondiční péči?

Jde zejména o zaměstnance s fyzickým a psychologickým zatížením, zaměstnance pracující převážně ve směnných provozech vystavených rizikovým faktorům, jako je prašné prostředí, hluk, horko, vysoká fyzická zátěž, ale i vysoké psychické vyčerpání, jednostranné namáhání apod. Snažíme

se tak o jejich regeneraci, načerpání nových sil, udržení jejich pracovního tempa.

Co všechno si můžeme pod pojmem „rekondiční pobyt“ představit?

Rekondiční programy sestávají převážně z léčebné rehabilitačních pobytů, které realizují lázeňská zařízení, kde je zabezpečena hlavně odborná péče spočívající ve vstupní lékařské prohlídce a nasazení takového regeneračního léčebného programu, který eliminuje problémy způsobené pracovním zatížením dotyčného zaměstnance. Rozdělili jsme tedy problematiku rekondičních programů dle potřeb jednotlivých organizací a vypsali na jednotlivé okruhy zaměření výběrová řízení. Pro vysoký zájem o problematiku dýchacích problémů zaměstnanců převážně z pražských prostředí a nebo prostředí s vysokou ekologickou zátěží byla jedna oblast zaměřena na lázeňská zařízení s přírodním léčivým zdrojem – čistý vzduch. V této oblasti péče o naše klienty zvládly Priessnitzovy léčebné lázně, kam jezdí již dlouhou dobu spousta z nich, pobyty si pochvalují, včetně poskytované péče a prostředí.

V čem vidíte hlavní smysl rekondičních pobytů?

Hlavním posláním rekondičních pobytů je regenerace zaměstnance – pojištěnce ČPZP z pracovní zátěže a prostředí, eliminace důsledků pracovního vyčerpání a možných chorob z povolání a jeho opětovný návrat na pracoviště s regenerovaným stavem. Rekondiční pobyty zároveň slouží k edukaci zdravého způsobu života a přístupu ke svému zdraví. Regenerace organismu má pak za cíl nejen celkovou rekonvalescenci, ale potažmo i úsporu nákladů na případnou léčbu jeho zdravotních problémů.

Za rozhovor děkuje
Mgr. Tomáš Rak, MBA

Velikonoční pobyt

Akční cena od 7 375 Kč / osoba / 5 dní

Ubytování: 4 x ubytování v hotelech Priessnitz****, Bezruč***, Jan Ripper***

Stravování: 4x polopenze - výběrová strava, 1x slavnostní velikonoční oběd 1x velikonoční dezert

Wellness procedury: 1x masáž nohou thajská, 1x masáž Staré dobré časy, 1x koupel klidná mysl, 1x koupel perličková s bylinkami, 1x bazén s vířivkou, 1x Saunový svět

Procedury objednávejte na tel. 584 491 109 nebo na prodejprocedur@priessnitz.cz

Kompletní nabídku najdete na www.priessnitz.cz

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZŇE JESENÍK

UNIKÁTNÍ LÉČEBNÉ METODY PRIESSNITZOVÝCH LÉČEBNÝCH LÁZNÍ

SLOUPKOVÁ KOREKČNÍ A PLOVOUCÍ TECHNIKA

Sloupková korekční a plovoucí technika patří mezi naše skutečné unikáty. Využívá technik na ošetření kůže, podkoží, fascií, svalů a kloubů, proto ji můžeme zařadit mezi manuální medicínu. Tuto jedinečnou metodu vytvořil na základě vlastních empirických poznatků z reflexní i klasické terapie fyzioterapeut Priessnitzových léčebných lázní Jiří Pavelka.

LIDSKÉ TĚLO JAKO STAROŘECKÝ CHRÁM

Základem Pavelkovy metody je správné vyšetření terapeutem pomocí aspekce (pohledu) i palpáce (pohmatu). Terapie vychází z principu „sloupků“ – architektonických prvků našeho pohybového systému. Představme si naše tělo jako Artemidin chrám v Efsu. Ten je tvořen několika poschodími podepřenými sloupy. I naše tělo si vytváří různé opěrné body, vytváří si mezioschodí, které si podpírá právě pomocí „sloupků“. Například mezi opěrné body nám vrozené patří skloubení na páni mezi křížovou a pánevní kostí, přechodové skloubení mezi jednotlivými obratli, jednotlivé klouby na horních či dolních končetinách. Tyto jednotlivé opěrné body jsou zpevněné pomocí vazů a svalů v určitých skupinách (sloupech).

KDYŽ JEDNOTLIVÉ SLOUPKY BOLÍ

Pokud však má tělo špatné držení těla, jednostrannou zátěž, nadměrné je přetěžováno a trpí nedostatečnou aktivitou svalů, které stabilizují tělo, vznikají sloupky, které jsou zdrojem bolesti. Tyto sloupky vznikají v nejvíce přetěžovaných segmentech nejen páteře, ale v oblastech horních a dolních končetin. Jedná se vlastně o skupiny přetížených a bolavých svalových vláken. Snaží se na jedné straně naše tělo zpevnit, avšak na druhé straně jsou zdrojem bolesti. Typickým příkladem, kde nacházíme zvětšení opěrných bodů na těle, jsou patní ostruhy. Také na chodidlech, celé dolní končetině, ale i páteři lze nalézt sloupky, které jsou

určítým způsobem za sebou ražené tak, že zesilují opěrnou funkci celé dolní končetiny. Mezi jiné patří osteofyty (výrůstky) na obratlech, na epikondylech kosti pažní (tenisový, oštěpařský loket) atd.

PŘI KOREKCI PROBLÉMU POMÁHÁ NESTABILITA

Během terapie pacient neleží volně na lehátku, nýbrž je uložen na nestabilních plochách – overballech. Terapeut ošetřuje pacientovi měkké tkáně pomocí vibračních technik, kdy se snaží „zbořit sloupek“. Někdy se zbořením základového sloupku podaří shodit celé poschodí. Vibrace tak vedou ke změně napětí svalů, ale i ostatních měkkých tkání, jako je kůže a podkoží. Mimo vibrační techniky lze využít i prvky mobilizační, kdy díky uložení na overballu získáváme třetí dimenzi mobilizace – hloubku. Důležitým faktorem je však nestabilní „podloží“ pod pacientem. Stává se tak nesmírným zdrojem informací, které se přenáší od receptorů kůže, svalů a kloubů, čímž dochází k ovlivnění řízení pohybu, uvolnění a stabilizaci na lokální úrovni. Tímto se tato technika nesmírně liší od jiných masérských pasivních technik.

ÚČINEK TERAPIE

Terapie je vhodná zvláště u akutních stavů, zlepšuje dýchání, ovlivňuje osově zatížení kloubů a držení trupu, zvětšuje kloubní rozsah a pohyblivost. Terapii je vhodné několikrát opakovat a kombinovat se standardní rehabilitací.

PhDr. Eva Jurčáková
vedoucí oddělení fyzioterapie

PŘEDSTAVUJEME NAŠE ZAMĚSTNANCE

ZDENKA KOTASOVÁ

vedoucí recepce

Zdeňku rozhodně nepřehlédnete. Energická a výřečná blondýnka je vůbec jednou z prvních tváří, se kterými se při příjezdu k nám do lázní setkáte. V lázních pracuje čtyři roky. Na sklunkou loňského roku se stala vedoucí recepcí, takže ke každodennímu kontaktu s klienty na recepci a prodeji procedur jí přibyla komunikace a vedení čtrnáctičlenného týmu. Jak se ve své nové roli cítí a čím se zabývá ve svém volném čase?

Zdeňko, co Ti Tvá nová pozice přinesla a co Ti naopak vzala?

Má nová pozice mi přinesla velkou zkušenost, která se nikdy v životě neztratí. Není lehké převzít takovou velkou zodpovědnost ze dne na den. Stále se učím a učím se ráda. Líbí se mi, že každý den je jiný. Naopak mi vzala mou oblíbenou práci na prodeji procedur, kde jsem se našla a kam se ráda vracím.

Jaký je Tvůj pracovní den?

Jak už jsem uvedla, každý pracovní den je jiný. Mimo jiné vykrývám služby na recepci, když je hodně nových nástupů na pobyt nebo spoustu odjezdů, aby klienti nemuseli moc dlouho čekat. Hodně lidí si myslí, že práce na recepci je pouze o vydávání klíčů. Tak to není! Jsou dny, kdy se od rána nezačínám. Na prodeji procedur si klienti dokoupí procedury, které je nutné zároveň načasovat a skloubit s lékařskými procedurami, aby nedošlo ke kontraindikaci. Dále na stejném místě prodáváme spoustu zboží, široký výběr máme hlavně u kosmetiky. Obecně jsem zodpovědná za chod recepce a prodeje procedur, zajištění směn, výkazy recepčních, podklady k fakturám, objednávání zboží, přebírání zboží apod. Zkrátka se nenučím.

Kdo Tě zná, jistě mi dá za pravdu, že jsi energická, výřečná až upovídaná a jak se říká, kam přijdeš, je Tě všude plno. Prozrad' nám recept na tolik každodenní energie.

(smích) Kouzlo spočívá v jednoduchém důvodu: miluju život a jsem šťastná za každé ráno, kdy se probudím. Neřeším žádné zbytečnosti, protože život je strašně krátký a já toho chci ještě spoustu stihnout. Nikdy jsem to neměla lehké, a to mi dávalo sílu znovu vstát a jít dál, i když byla cesta trnitá. Úsměv na tváři jsem si nikdy nedala vzít.

Jak by ses však charakterizovala sama?

(zase smích) Jsem temperamentní, vtipná a veselá kopa, která nikdy nepokazí srandu. Komunikativní, spolehlivá a citově založená. Hodně důvěřivá, což se ale v dnešní době hold moc nevyplácí. Mám ráda, když jsem obklopená lidmi, kteří mě mají rádi a rádi se mnou tráví čas.

Co nám na sebe ještě prozradíš? Jaké máš koníčky?

Jelikož žiju v Jeseníkách, pohled na jejich panorama je největší balzám, který mi dává sílu. Mám ráda turistiku, k níž od mala vedu i dceru Natálku. Máme skupinku ženských – turistek od 12 do 70 let a každý náš výlet je neskutečným zážitkem. Dceru jsem také učila od 3 let lyžovat, takže v zimě rády trávíme celý den na kopci. Na jaře naopak oprášíme kola a vyrážíme do terénu. Strašně ráda také tancuji, takže co se týká plesové sezóny, s přítelem si spíše vybíráme, na který ples nepůjdeme.

Co Ti udělalo v poslední době radost?

Radostí mám za poslední dobu dost, podílí se na tom hlavně má rodina. Ale když si tak vzpomínám, tak největší radost mi udělala dcera, když mi při sobotním ranním vstávání nachystala snídaní až do postele. Co víc si může člověk přát?

Co Tě naopak může naštvat?

Podraz a falešní lidé, kteří umí škodit! Jsou to především lidé, kteří nejsou spokojeni se svým životem, a proto rádi ubližují a kopou kolem sebe!

Bez čeho by ses v životě neobešla?

Bez rodiny a mé dcery. Máma a brácha se ke mně nikdy v životě neobrátili zády, dcera je mou každodenní radostí, bez které si život už neumím ani představit. A bez mého přítele, který nám život obohatal.

Máš své životní krédo nebo citát?

Každý den stojí za to žít!

Co bys na závěr vzkázala čtenářům?

Neřešte hloupostí a malichernosti a pokud možno si pobyt u nás v lázních užijte na plno! Mějte se rádi! Vaše Zdenka Kotasová ze Zlatých Hor se zlatým srdcem...

Za rozhovor děkuje a spoustu energie přeje
Věra Janků

NA JESENICKU SE LETOS POJEDE OPĚT ZÁVOD MÍRU, TENTOKRÁT VŠAK POD NOVÝM NÁZVEM

Po čtyřech úspěšných ročnících, kdy se podařilo oživit zapadlou značku Závod míru, se letošní soutěž nejvyšší kategorie kalendáře Mezinárodní cyklistické unie (UCI) pojede s novým názvem jako „Závod míru Grand Prix Priessnitz spa“.

„Mnoho lidí projektu oživit známou značku zpočátku vůbec nevěřilo. Na začátku jsme se potýkali s nedůvěrou a mnoha problémy, od financí začínaje a povoleními státních orgánů konče. I pro letošní rok se však nakonec podařilo obhájit místo v té nejvyšší kategorie kalendáře Mezinárodní cyklistické unie (UCI) pojede s novým názvem jako „Závod míru Grand Prix Priessnitz spa“.

V letošním roce v závodě dochází k radikálním změnám. Ta nejdůležitější je již zmíněný nový název. „Závod se pojede jako čtyřdenní a věříme, že opět zahraniční účastníci budou vzpomínat na jedinečnost jak Olomouckého, tak Moravskoslezského kraje a jednotlivých krás Jeseníků,“ doplňuje Vašíček.

První etapa začíná 1. června v centru Krnova prologem na 2 kilometry. Druhá, osvědčená etapa pro sprintery následuje druhý den na trase Jeseník – Rýmařov v délce 132 km. V sobotu jezdecká čeká královská etapa z Krnova s cílem na přečerpávací přehradě Dlouhé stráně, toto velmi náročné stoupaní si závodníci vyslápnou rovnou dvakrát. Tato etapa si nezádá s horskými etapami na největších světových

podnicích. Závod míru Grand Prix Priessnitz spa skončí v neděli 4. června nejdělsí etapou měřící 150 km kolem nejvýznamnějších míst Jeseníků.

K účasti na závodě je přihlášeno dvaadvacet týmů, takže kvalita startovního pole je zaručena na té nejvyšší úrovni. A jaké jezdecké bychom tedy začátkem června mohli povzbuzovat? Kromě dvou českých týmů jsou přihlášeni jezdcí Rakouska, Belgie, Francie, Německa, Itálie, Kazachstánu, Nizozemí, Norska, Polska, Portugalska, Ruska, Slovinska, Španělska, Švédska, Švýcarska, Anglie, USA, Dánska, Japonska a Ukrajiny.

TTV Sport Group s.r.o.

**BĚLÁ
V POHYBU**
sportovně zábavní
centrum

ZÁBAVA PRO CELOU RODINU

DĚTSKÝ SVĚT

BIATLON

SKI TRENAŽÉR

LANOVÉ PŘEKÁŽKY

otevřeno každý den kromě středy 10:00 - 18:00

www.belavpohybu.cz

tel.: +420 588 884 642

Priessnitz gräfenberg
Boutique

DÁRKY Z LÁZNÍ

Priessnitz
W. Priessnitz
original

Priessnitz boutique

PÉČE O KLOUBY podle VINCENZE PRIESSNITZE

Potíže s klouby dnes trápí většinu lidské populace. Namáhány jsou totiž v každém okamžiku našeho života. Úlevu kloubnímu aparátu mohou poskytnout speciálně zaměřené lázně, ovšem je také vhodné pečovat o klouby průběžně po celý rok a poskytnout jim tak potřebnou a kvalitní péči i v pohodlí domova.

Jen 299 Kč*
na 3 měsíce!

Vyzkoušejte přípravek z vaší lékárny Priessnitz® **Péče o klouby**, která vychází z tradičních receptur doplněných o nejnovější vědecké poznatky. Ve složení tohoto doplňku stravy naleznete hned tři typy kolagenů. Kromě hydrolyzovaných kolagenů typu I a II je také obohacen o kolagen nativní, který si zachovává svou přírodní podobu. Neméně důležitou látkou v přípravku je také extrakt z boswellie.

Tato jedinečná rostlina přispívá k podpoře hybnosti a pružnosti kloubů a příznivě působí i při zvýšené zátěži kloubů, svalů a kostí.

Celodenní péči o vaše klouby Vám zajistí pouze 1 tableta denně!

Více informací naleznete na www.priessnitzovo.cz

LÁZNĚ
ČESKÉ REPUBLIKY

SPECIALISTA NA LÁZNĚ
www.laznecr.cz

DRUHÁ ZIMNÍ SEZÓNA S BONUSOVOU KARTOU JESENÍKY REGIONCARD BYLA ÚSPĚŠNÁ

Zimní turistická sezóna v Jeseníkách se nám bohužel pomalu chýlí ke konci. Z hlediska počasí a tedy i sněhových podmínek byla výborná, jako pro JESENÍKY Region Card.

Do projektu se během zimní sezóny 2016/2017 zapojilo přes 25 ubytovatelů a více než pět desítek poskytovatelů bonusů a slev. Turisté tak mohli během zimy využít téměř 100 rozličných bonusů. „V systému je za zimu registrovaných necelých dva tisíce karet, z toho evidujeme zhruba pět set různých akceptací, což hodnotíme jako výborný výsledek,“ komentuje využití bonusové karty Petr Mudra, člen realizačního týmu a starosta České Vsi v jedné osobě.

NEJVÍCE V ZIMĚ FRČELY BONUSY NA SKIPASY

Největším lákadlem byly podle očekávání slevy na skipasy s jasným „vitězem“ areálu na Červenohorském sedle, ale také skipasy ve Skiareálu Branná, Skiareálu Lázeňský Vrch a SKIPARKU Filipovice. Velkým lákadlem byly Termální lázně Velké Losiny. Turisté využili také vyžití v novém středisku Bělá v pohybu, půjčovny lyžařského a snowboardového vybavení a lyžařských škol.

Tradičním hitem z oblasti gastronomie se stal originální místní dortík s příznačným názvem Jesenícká pohádka, který podle vlastní receptury připravuje Hotýlek U kance v Lipově. Využívaný byl také bonus v restauraci Na Bobrovniku. Celkově již je v systému přes 10 tisíc aktivních karet.

JAK VŮBEC KARTA FUNGUJE?

Turisté získávají personifikovanou kartu s unikátním čárovým kódem ve smluvních ubytovacích zařízeních zdarma, pokud zde stráví dvě a více nocí. Bonusy jsou rozmanité a výše slev se pohybuje od 10 do 100 procent. Podle délky pobytu obdrží ubytovaný host nárok na balíčky výhod a slev na mnoha místech napříč Jeseníky, které může během svého pobytu v regionu uplatnit.

Karta spolu s letáčkem výhod a kompletním aktuálním seznamem na webových stránkách, facebooku poskytuje turistovi informace o tom, co může po dobu pobytu vidět, zažít, ochutnat, vyzkoušet a kde zároveň může uplatnit na jednotlivé zážitky bonusy, slevy, výhody.

CO CHYSTÁME NOVÉHO?

Na hlavní letní turistickou sezónu 2017 přicházíme s ambiciózními plány. Představíme nový marketingový modul, který ocení hlavně vyznavači sociálních sítí. Dále nové, ještě atraktivnější bonusy pro turisty. Z mnoha nových zajímavých partnerů můžeme uvést třeba jeskyňe Na Pomezí a Na Špičáku. Pro naše partnery z řad

podnikatelů připravujeme inovace, které jim zjednoduší práci s vystavováním karet a zajímavější marketingovou podporu. A také chystáme ještě jedno překvapení, které si však v tuto chvíli necháme ještě pro sebe.

Tým JESENÍKY RegionCard

www.jesenikyregioncard.cz

TIP NA VÝLET

VODOPÁDY A HORSKÉ
POTOKY V KRAJI POD
PRADĚDEM, III. díl

K VODOPÁDU
NA BOROVÉM
POTOCE

Ve třetím putování za horskými potoky a vodopády se vydáváme opět do hor. Z Jeseníku se přes nejvyšší a nejstarší horský průsmyk Červenohorské sedlo přepravíme do Koutů nad Desnou. Odtud se již vydáme po svých k jednomu z nejkrásnějších vodopádů v celých Jeseníkách.

Náš pěší výlet zahájíme na autobusové zastávce Kouty nad Desnou – most, odkud se vydáme po modré turistické značce. Doprovázet nás bude zpočátku také říčka Divoká Desná. Její dravý tok a velké kamenné koryto s nesčetnými námety k vidění i focení nás přesvědčuje, že přízvisko Divoká je ovšem na místě. Asi po dvou kilometrech u rozcestníku Pod Medvědí horou je třeba opustit zpevněnou cestu, přejít mostek nad řekou a vydat se proti proudu Borového potoka. Asi po tři sta metrech mírného stoupání nás překvapí výhled do údolí a přinutí nás zastavit a prožít kopce ze všech stran.

MÍSTO NEŠTĚSTÍ

Proti proudu horského potoka, bohatého na peřeje a kaskády, se zastavujeme u brodu, jehož velká část je vydlážděna žulou pro nutnost stahování dřeva z vyšších partií lesa. V místě je postaven i dřevěný kříž s plastikou Krista na upomínku jedné tragédie, které se v horách občas stávají. V roce 1934 zde pod lavinou tragicky zahynul lesník Richard Scheller.

NEJVYŠŠÍ VODOPÁD ŠUMPERSKA

Po dalších skoro pěti stech metrech širší cesta končí a my odbočujeme vpravo horským chodníčkem přes hustý mladý les, až dojdeme k našemu dnešnímu cíli. Ukazatel cest informuje, že se nacházíme v 800 m n. m. u vodopádu na Borovém potoce, jehož nejvyšší stupeň se chlubí 8, 3 m, celková výška vodopádu je pak 14 metrů. Nacházíme se u nejvyššího vodopádu šumperského okresu.

Po otevření lesní brány se nám nabízí nádherná podívaná na silný proud vody padající mezi skalami dolů. Z dosud mnou v tomto seriálu popsaných vodopádů jsou jen dva, ke kterým je možné bezprostředně se dostat – tj. Nýznerovské na Stříbrném potoce a právě tento „šumperský“. Prožíváme u něj nevšední radost, kterou si ukládáme nejen do fotografické techniky. Já osobně si zde připomínám slova i hudbu Jarka Valíka, který věnoval našemu kraji známou píseň Jeseníky krásné. Mírně vpravo přímo nad vodopádem se nad námi tyčí skalní masiv, z nějž jakoby vodopád pramení. Kde jinde se můžeme v přírodním amfiteátru posadit a pojídat lázeňské svačiny, které nám zkrápí kapky padající vody? Ani se nám nechce odcházet!

Stejnou cestou se vracíme zpět. V jarním období po jejím okolí lázeňským hostům ukazují krásně fialově kvetoucí horské lýkovec. Když se blížíme na autobusovou zastávku Kouty nad Desnou – most, upozorňují na velikou chatu na protějším svahu. Původně totiž patřila paní Haně Benešové, manželce druhého prezidenta Československa.

U příštích Lázeňských pramenů se těším se čtenáři na shledanou. Vaším průvodcem také dnes byl Jan Kratěna.

ROK 2016 PŘINESL ZNAČCE JESENÍKY ORIGINÁLNÍ PRODUKT® ROZŠÍŘENÍ ÚZEMÍ

Rok 2016 znamenal pro značku JESENÍKY originální produkt® obměnu. Fialový zvonek označuje nové zajímavé produkty v oborech, které se dosud v existenci značky neobjevily. Opět se také rozšířilo území o „bílé místa“ mezi Jeseníky a Hanou, konkrétně o Moravský Beroun a okolní obce.

Území značky tak zasahuje do tří krajů a zahrnuje 162 obcí. Aktuálně označuje zvonek jesenícký celkem 75 certifikovaných produktů, 20 stravovacích a ubytovacích zařízení v kategorii služby a 17 zážitků.

Produkty, na jejichž etiketách se začal skvívat fialový jesenícký zvonek v roce 2016, především voní dobrotou. Před komisí se osvědčila pražírna kávy v Petrově nad Desnou, výroba originální čokolády v Jeseníku, pivo Hasič z Bruntálu a další speciál hanašovickeho Pivovaru Holba. Domácí muffiny z Bruntálu nabízejí sladké i slané varianty, krom toho i bezlepkovou a dia formu tohoto oblíbeného pečiva. Poslední dobrotou je pak med Kolomý. Do kategorie výrobky se navíc v letošním roce zařadila i medová kosmetika z Osoblázska a originální cinové šperky.

Nezahálela ani komise pro služby a zážitky. Zvonkem se může od června pochlubit rekreační středisko v Račím údolí; penzion a restaurace Bludovčec, která slouží lidem s různými přestávkami už polovinu milénia, a do třetice rekreační, rehabilitační a školící Centrum Slezská Harta. Ruční papírna ve Velkých Losinách si nechala zaregistrovat svou nabídku pro zákazníky a turisty. A jako zážitek prošel náročnými kritérii pro udělení známky i oblíbený záběžský festival Jazz in Hall, neodmyslitelně spojený s tamějším hudebním tělesem Moravia Big Band.

Příležitost získat ochrannou známku se skýtá dvakrát ročně. „Kromě vyplněné žádosti je potřeba, aby se žadatel

představil i certifikační komisí. Ta totiž rozhoduje, kdo značku získá a kdo ne. Zpravidla zasedá na jaře a na podzim,“ uvedla koordinátorka pro služby a zážitky Hana Olejníková z MAS Horní Pomoraví. Všechny potřebné informace včetně podmínek získání ochranné známky se nachází na našem webu.

Bc. Barbora Haušková
MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

www.regionalni-znacky.cz/jeseniky

JESENÍKY – CYKLISTICKÝ RÁJ

Jeseníky jsou se svými podhorskými a horskými silničkami, lesními cestami a horskými pěšinami opravdovým cyklistickým rájem pro vyznavače všech druhů cyklistiky. Pro adrenalinové nadšence zde navíc v posledních letech vyrostlo hned několik trail center a bike parků, které patří k těm nejlepším.

Komplexní služby pro cyklistickou dovolenou nabízí návštěvníkům penzion Kolovna v Hynčicích pod Sušinou. Kromě ubytování a kvalitní gastronomie je zde otevřeno také bikecentrum s půjčovnou kol, cyklo servis a tréninkové centrum pro nácvik jízdy v terénu. Hostitelé jsou sami náruživí turisté a rádi poradí s plánováním výletu a poskytnou veškeré potřebné informace.

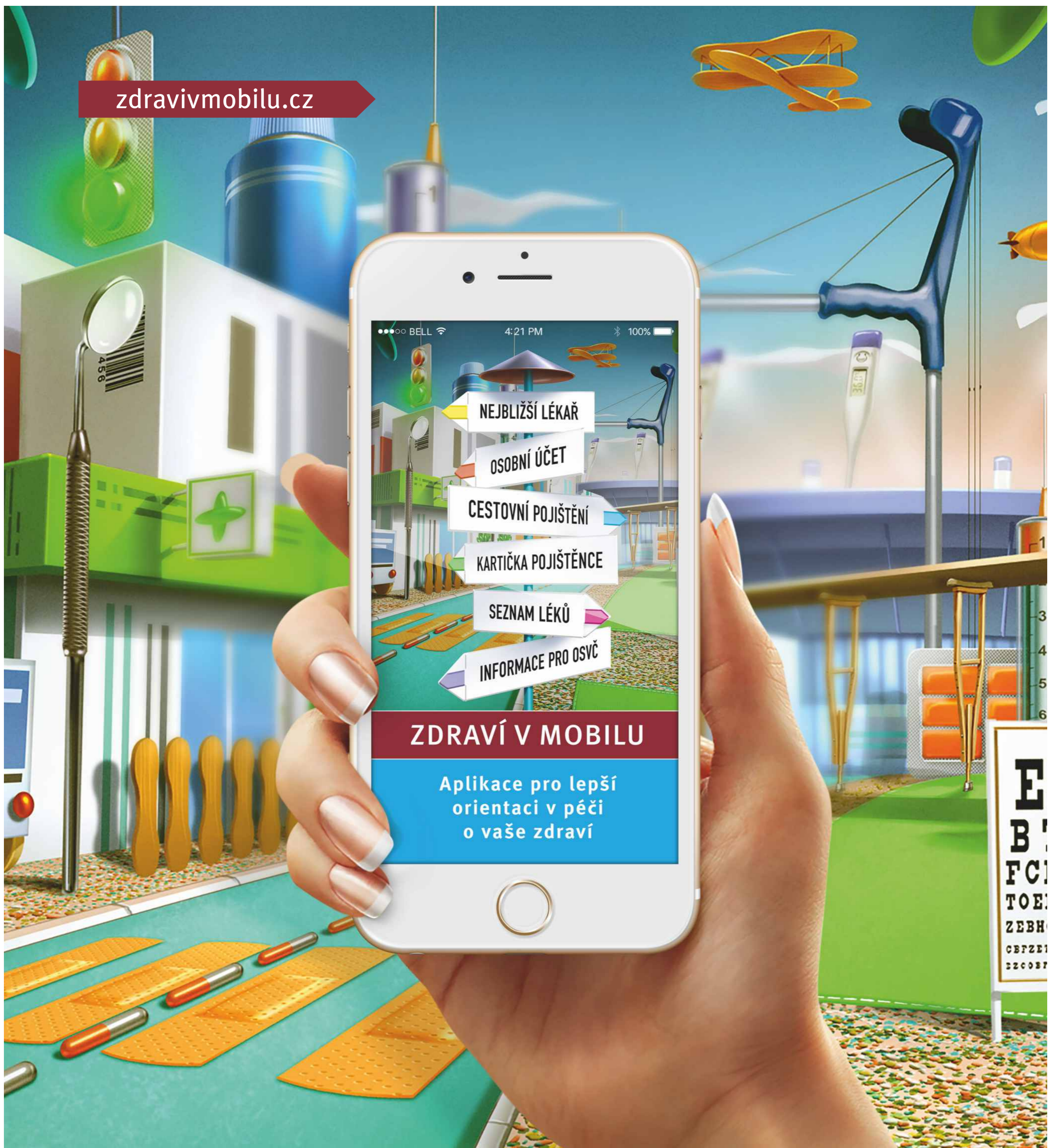
V okolí Priessnitzových léčebných lázní v Jeseníku vzniklo pod názvem JESCyklo v roce 2016 pět značených cyklistických okruhů o celkové délce 107 km. Trasy vedou po šotolinových a asfaltových cestách a jsou určeny široké cyklistické veřejnosti.

Pokud chcete s celou rodinou zažít na kole něco neobvyklého, vydejte se na Lipovské stezky v obci Lipová-lázně. Najdete zde vyhlazené šterkové stezky vybudované speciálně pro cyklisty. Náročnost jednotlivých tras se liší a zábava zde naleznou jak děti s rodiči, tak zkušenější bikeři. Lipovské stezky jsou určeny opravdu pro každého. V sezóně je návštěvníkům k dispozici také infocentrum, půjčovna kol a cyklo škola.

Pro adrenalinové nadšence a zkušené horské cyklisty začátkem dubna opět otevírají své brány dnes již legendární Rychlebské stezky, mekka trailové cyklistiky v České republice. Areál rozkládající se v lesích okolo obce Černá Voda nabízí svým návštěvníkům síť cyklistických stezek speciálně upravených pro zábavnou jízdu na horském kole. K dispozici jsou zde kamenné stezky i moderní flow trailly různých obtížností. Všechny stezky začínají a končí u základny v obci Černá Voda, kde je také infocentrum, občerstvení, půjčovna celoodpružených kol a cykloservis. Stezky jsou určeny zkušeným cyklistům na celoodpružených kolech.

David Kobza
Produktový manažer Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu

S mobilní aplikací ZDRAVÍ V MOBILU je péče o vaše zdraví jednodušší!

- ▶ Staňte se pojištěncem ČPZP a čerpejte naplno všechny výhody

☎ 810 800 000

🌐 www.cpzp.cz

kód pojišťovny
205

**Česká průmyslová
zdravotní pojišťovna**

POMŮCKA-ARAAN, LUNCH, RYLE	VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ BRNO ZKR.	ODSUNUTÍ MN. Č.	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY BASNIKA TOMANA	ZVÝŠENÝ TÓN A	VP	NA PRVNÍM MÍSTĚ STR. ROD	SPZ SVITAV	INICIÁLY HOKEJOVÉHO TRENÉRA LENERA	NIŽŠÍ ŠLECHTICKÝ TITUL	VP	LÉČKY	PRAVO-SLAVNÝ OBRAZ	INICIÁLY HERCE RAŠILOVA	VP	JMÉNO ZPĚVAČKY HERMANOVÉ	SŮL KYSELINY SÍROVÉ	
KOČÍ						PRAŽ. SPRÁVA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ZKR.					LISOVACÍ ZAŘÍZENÍ				INICIÁLY HERCE SMOLJAKA ZN. YARDU			
OZNÁMITI ÚRADŮM						RUSKÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ ČÁSTI VOZŮ					4. DÍL TAJENKY PRODEJNA							
TECHNICKÁ SPRÁVA SLUŽEB ZKR.				NOČNÍ PTÁK NUDNÁ					HESLO PÍSEČNĚ PŘESYPY					TVRDÁ STUPNICE ČÁSTI REPUBLIKY				
VP	DRAMATURG TV ALEŠ ??? MPZ CHORVÁTSKA				CITOSLOVCE PODIVU PLAZIT			OZVUČOVÁNÍ FILMŮ STARÁ ZBRAŇ							PŘITAKÁNÍ 3. DÍL TAJENKY			
V OKAMŽIKU HOVOR.							OBĚD ANG. INICIÁLY MODERÁTORA ANDELA					ATOL INDONÉSIE INIC. HERCE VLACHA						
SVIŽNĚ						KARTÁGINEC POPĚVEK				OZNAČENÍ MOUKY			NECHŤ INIC. REŽIS. DAŇKA			ROLETA	NEBO KNIZNĚ	
VP	PRIMÁT	NARÁŽKY ŠPERK																
NÁSTRAHA PYTLÁKA				ZVUK TROUBENÍ CITOSLOVCE ZAHNANÍ								FRANCOUZSKÝ HEREC ALAIN ???						
ORÁČŮV NÁSTROJ					JMÉNO SKLADATELE KREČIHO	NALÉVAT						VP	ORGÁN ČICHU	SPZ ÚSTÍ NAD LABEM VĚTROVKA				
VP	LESKLÝ NÁTĚR TĚLOCVIČNÝ PRVEK																	
EXTERNÍ																	INICIÁLY SPISOVATELE SEKORY	SOLMIZAČNÍ SLABIKA
ČÁSTICE S ELEKTRICKÝM NÁBOJEM				ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA PÁS														
DRUH TANCE					OTESÁNÍ MN. Č.	MASO ANGLICKY												
VP	CIZÍ PŘÍPRAVEK NA NÁDOBÍ	ČES. DIRIG. GUSTAV ??? KOPEC U LOUN						NĚKDO	VP	AKCIOVÁ SPOLEČNOST ZKR.	CESTY VZDUCHEM	VP	VRANÍK ZASTAR. TEČKA ZASTAR.			VEČÍREK	VOJENSKÉ PRODEJNY	
PRUŽNÝ KLACÍK										INICIÁLY SPISOVATELE LUSTIGA								
CHEM. ZN. RADIA			ZNAČKA LYŽÍ 2. DÍL TAJENKY							SESUNUTÍ PUDY POSLÉZE					POZORNOST HMYZ			
NUŽE				POKYN K ZASTAVENÍ ČÁST SVÍČKY						TO ZNAMENÁ ZKR. DÍVKA				CITOSLOVCE BZUČENÍ ZN. ELEKTR. SPOTŘEBIČŮ				
MOSTKY						SODOVKY KOVOVÝ SPOJ						ŽELVY ČESKÝ REŽISÉR						
VP	INICIÁLY HERCE ŠTĚPNÍČKY	NĚMECKÁ PŘEDLOŽKA V MPZ EGYPTA			ŠÍČI POTŘEBY ŘÍMSKÝCH 6					ČÁST LESA ČESKÁ REPUBLIKA ZKR.						INICIÁLY SPISOVATELE NEFFA	TVOJE OSOBA	
TÝKAJÍCÍ SE TOXINU								TÝKAJÍCÍ SE OVCE										
MÍT ODPOR								4. PLANETA SLUNEČNÍ SOUSTAVY										

Na Jesenicku se věřilo, že voda má na Velikonoce obzvlášť léčivou sílu. Když jste se vodou před východem slunce na Zelený čtvrtek omývali, mohla vás ochránit dokonce před hadím uštknutím. Dodat jste ale museli ještě zaříkadlo:

„Zelený čtvrtek zářivý, dej ať se hadi a zmije polekají, když ...“
(dokončení v tajence)

ORIGINALNÍ POHLEDNICE ALTVATER SEZNAMTE SE!

Mezi prvními pohlednicemi sběratelské série Altvaterpohledy grafika Filipa Raifa spatřila světlo světa také ta jesenická. Má pořadové číslo 02 a grafikovo rodné město připomíná jeho názvy v běhu staletí i heraldickými zvířaty. V roce 750. výročí od jeho založení je na místě představit právě tento pohled.

Ve 13. století v údolí řeky Bělé středověcí osadníci založili ves Vriwald, pozdější baštu dolování zlatonosných a železných rud, která se časem stala horním městem se všemi právy a privilegii. Mezi těmito výsadami, které městu udělil roku 1506 vratslavský biskup Jan V. Thurzo, bylo také právo užívat erb. Ten vyobrazuje hnědého medvěda kráčejícího po zeleném trávníku a nesoucího na hřbetě dolnoslezskou černou orlici se stříbrným perisoniem na zlatém poli. Erbovní zvířata si na pohlednici Filip upravil k obrazu svému a kolem nich vepsal (možná) všechny názvy, které dnešní Jeseník v průběhu staletí nosil. Celou sérii svérázných pohlednic Altvaterpohledy, mapující zajímavé historické osobnosti a události z kraje kolem Jeseníku, můžete získat na třech místech regionu – u nás v Lázeňském Informačním Centru, v jesenické kavárně Ennea caffè&shop a v Tančárně v Račím údolí. Více se o projektu dozvíte na:

<http://altvaterpohledy.blogspot.cz>

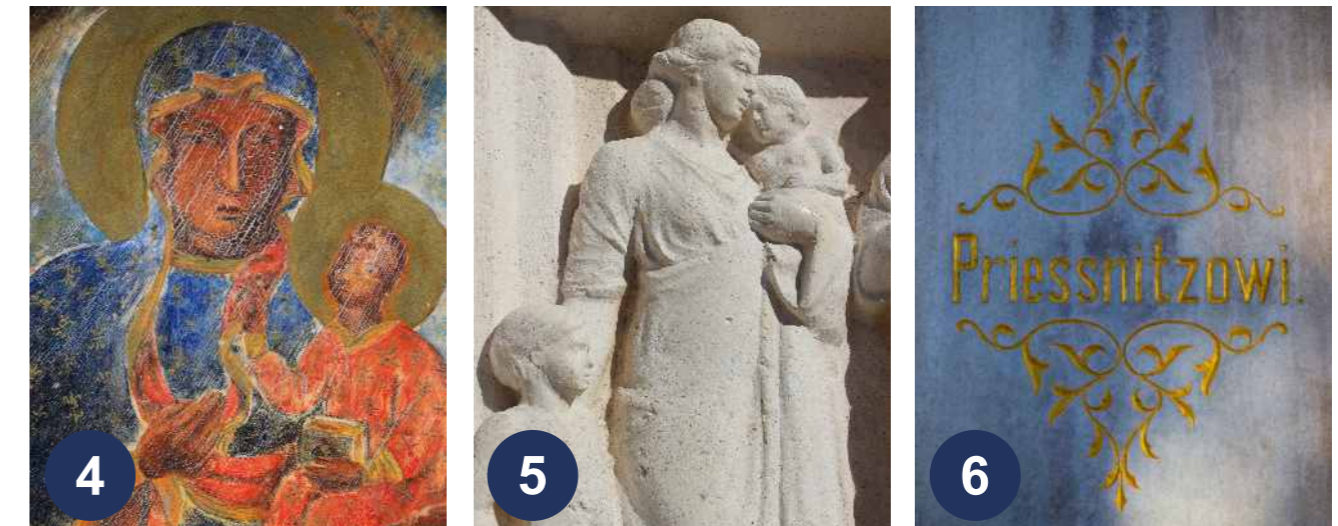
VESELE LÁZNĚ

LÁZNĚ POD KŮŽÍ

Mnozí z vás mají naše lázně opravdu rádi, opakovaně se vracíte, pravidelně chodíte na procházky po lázeňském areálu i do vzdálenějších míst, třeba na Studničním vrchu. Máte oblíbená zákoutí a místa odpočinku. Máte však Gräfenberk opravdu pod kůží? Jestli ano, jistě bravurně uhodnete, kde jsme pořídili tyto fotografie.

1 LEV NA MĀDĀRSKĀM PŌMNIKU | 2 LEV NA PŘIESNITZOVĚ HERBCE | 3 ROZCESTNÍK U MNICHA
4 PANENKA MARIE NA POLSKĀM PRAMĚNĚ | 5 GERMĀNSKĀ ŽĚNA NA KAPSOVĚ MRAMOROVĚ LAVICI
6 VĚNOVÁNÍ NA POLSKĀM PŌMNIKU

1. OČI | 2. ŘEKA | 3. VÍTR
4. 90 SEKUND

HÁDANKY

Děti, máte rády hádanky? Dnes si zkusíme nějaké rozluštit. Tak HURÁ do toho!

- DVĚ KUKAČKY**
Dvě kukačky vedle sebe sedí, jedna druhou nevidí. Co je to?
- BĚŽÍM, BĚŽÍM**
Běžím, běžím, nemám dech. Přitom ležím na zádech. Kdo jsem?
- NEMÁ RUCĚ, NEMÁ NOHY**
Nemá ruce, nemá nohy a přeci dveře otevírá.
- TOPINKY**
Za jakou nejkratší dobu opečete tři topinky, když se na pánvičku vejdou jen dvě najednou a jedna strana se peče 30 sekund?

ODPOVĚDI
1. OČI | 2. ŘEKA | 3. VÍTR
4. 90 SEKUND

1. strana první topinky společně s 2. stranou druhé topinky = 30s.
1. strana třetí topinky společně s 2. stranou druhé topinky = 30s.
2. strana první topinky společně s 2. stranou třetí topinky = 30s.

170. ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY

13. května 2017
LÁZEŇSKÉ MÁJOVÉ ODPOLEDNE

75 LET
MĚSTA
JESENÍK

13:00

OTEVŘENÍ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY
S VINCENZEM PRIESSNITZEM
A JEHO CHOTÍ

14:00

SWING DIXIELAND ARMÁDY ČR

15:15

KRISTÍNA

17:00

ABBA WORLD REVIVAL

Jeseník
město v naší přírodě

A DALŠÍ
PROGRAM

více na
www.priessnitz.cz

GRÄFENBERSKÉ PANSTVO

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

KRISTÍNA

**Slet
Čarodějnic**
28. 4. 2017

HŘIŠTĚ PRIESSNITZOVÝCH
LÉČEBNÝCH LÁZNÍ

**PROGRAM
ZDARMA**

14:00 **ČARODĚJNICKÝ EXPRESS**
SPECIÁLNÍ VLAK VYJÍZDÍCÍ Z NÁMĚSTÍ V JESENÍKU

14:30 **ČARODĚJNICKÉ ODPOLEDNE**
HRY, SOUTĚŽE, LEKCE LETÁNÍ NA KOSTĚTI, MÍCHÁNÍ
LEKTVARŮ, NAFUKOVACÍ ATRAKCE, KOLOTOČ (do 16:30)

15:00 **REJ ČARODĚJNIC**
PROGRAM PRO DĚTI S PŘÍLETEM POHÁDKOVÉ
ČARODĚJNICE, SOKOLNÍCI (do 16:30)

17:30 **ČARODĚJNICKÁ VEČERĚ**
SPECIALITY Z ČARODĚJNICKÉHO KOTLIKU (DO 18:30)

17:30 **Absolute Bon Jovi
revival**
REVIVALOVÁ KAPELA S HITY BON JOVI (DO 19:00)

19:00 **PÁLENÍ ČARODĚJNIC**
TRADICE PÁLENÍ ČARODĚJNIC (DO 19:30)

19:30 **Vagon Rock Machine**
OBLÍBENÁ JESENICKÁ ROCKOVÁ KAPELA (DO 21:00)

21:00 **Ohnivá show AKÁDA**
ZÁVĚREČNÝ PROGRAM PRO VŠECHNY GENERACE (DO 21:30)

Priessnitz
LÉČEBNÉ LÁZNĚ JESENÍK

Olomoucký kraj

Jeseník
město v naší přírodě

**Česká průmyslová
zdravotní pojišťovna**

kofola

Prima

DUHA

Velikonoce v lázních

13. - 17. 4. 2017

GRÄFENBERG WALKING
DĚTSKÁ VELIKONOČNÍ ŘEMESLNÁ DÍLNA
UMĚLEČTÍ ŘEMESLNÍCI
PROCHÁZKA PO PRAMENECH
FILM O VINCENZI PRIESSNITZOVÍ
VYSTOUPENÍ HUDEBNÍ SKUPINY BREJLE
OTEVŘENÍ HROBKY VINCENZE PRIESSNITZE
VELIKONOČNÍ RODINNÁ POMLÁZKA
VYSTOUPENÍ ŽESTOVÉHO KVINTETA ZUŠ JESENÍK

A DALŠÍ
PROGRAM
více na
www.priessnitz.cz

www.priessnitz.cz